

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

**VYHODNOCENÍ VLIVŮ
AKTUALIZACE STRATEGICKÉHO PLÁNU
HL. M. PRAHY NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ**

červen 2008

Vyhodnocení vlivů Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy na životní prostředí

Návrh Aktualizace zpracoval:

PhDr. Milan Turba,
vedoucí odboru strategické koncepce ÚRM

.....

Vyhodnocení SEA zpracoval:

Ing. arch. Martin Říha
vedoucí referátu SEA ÚRM
Osvědčení autorizace k posuzování vlivů
na životní prostředí č. j. 7349/1179/OPV/93

.....

se spolupracovníky z ÚRM

Předkládá:

Ing. Bořek Votava
ředitel ÚRM

.....

Praha, červen 2008

OBSAH

strana

Úvod	1
1. Obsah a cíle Aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy, její vztah k jiným koncepcím	5
2. Informace o současném stavu životního prostředí v dotčeném území a jeho pravděpodobný vývoj bez provedení koncepce	15
3. Charakteristiky životního prostředí v oblastech, které by mohly být provedením koncepce významně zasaženy	16
4. Veškeré současné problémy životního prostředí, které jsou významné pro koncepci, zejména vztahující se k oblastem se zvláštním významem pro životní prostředí	24
5. Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní, komunitární a vnitrostátní úrovni, které mají vztah k Aktualizaci Strategického plánu hl. m. Prahy	26
6. Závažné vlivy (včetně sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, pozitivních i negativních vlivů) Aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy na životní prostředí	27
7. Plánovaná opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech závažných negativních vlivů na životní prostředí vyplývajících z provedení koncepce	36
8. Výčet důvodů pro výběr zkoumaných variant a popis, jak bylo posuzování provedeno, včetně případných problémů při shromažďování požadovaných údajů	38
9. Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) vlivů Aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy na životní prostředí	40
10. Popis plánovaných opatření k eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce	41
11. Stanovení indikátorů (kritérií) pro výběr projektů	42
12. Vlivy koncepce na veřejné zdraví	43
13. Netechnické shrnutí výše uvedených údajů	48
14. Souhrnné vypořádání vyjádření obdržných k Aktualizaci Strategického plánu hl. m. Prahy z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví	50
15. Závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska ke koncepci	57
16. Použité podklady	58

Samostatné přílohy:

1. Vyhodnocení vlivů na lokality NATURA 2000
2. Nepovinná příloha - Stručný obsah a orientační vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví Strategického plánu hl. m. Prahy z roku 2000

Úvod

Původní Strategický plán hlavního města Prahy, schválený usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 19/03 dne 25. května 2000, navázal na polistopadový vývoj roku 1989 ve veřejné správě, reflektovaný v alternativním scénáři rozvoje města „Praha 2010“ z let 1993-1994. Byl zpracováván a projednáván za bohaté účasti odborné i laické veřejnosti a za aktivní účasti zahraničních, především britských odborníků ve 2. polovině 90. let.

Součástí strategického plánu byl i záměr monitorovat jeho plnění, přijímat potřebná opatření při zjištění odchylek ve skutečném vývoji města od plánovaných a schválených priorit a programů k jejich naplnění, případně aktualizovat je, ukáže-li se taková potřeba.

Zastupitelstvo i Rada hlavního města Prahy projednávaly tzv. „monitorovací zprávy“ o naplňování strategické koncepce hlavního města Prahy od roku 2001 každoročně. O aktualizaci bylo rozhodnuto na zasedání Rady dne 17. 2. 2004 a Zastupitelstva dne 26. 2. 2004. Usnesením Rady hlavního města Prahy č. 0221 ze dne 17. 2. 2004 bylo mj. uloženo primátorovi hlavního města Prahy předložit Radě hlavního města Prahy aktualizovanou verzi Strategického plánu hlavního města Prahy do 31. 1. 2005.

Krátce po přijetí tohoto usnesení byl přijat zákon č. 93/2004 Sb., ukládající v souladu se Směrnicí EU 2001/42/ES posuzovat z hlediska vlivů na životní prostředí na rozdíl od předchozí právní úpravy i regionální a lokální koncepce a jejich změny, nabývající účinnosti k 1. 5. 2004. Proto byl termín předložení Aktualizace Strategického plánu k projednání a schválení vedením města posunut tak, aby před schválením Aktualizace proběhlo i vyhodnocení jejích vlivů na životní prostředí (SEA) v souladu se zákonem a se závěrem zjišťovacího řízení MŽP č.j. 5712/OPVI/04 ze dne 11. 11. 2004.

Původní Strategický plán hlavního města Prahy v době svého vzniku nepodléhal posouzení vlivů na životní prostředí. Tehdy platný zákon č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ukládal tuto povinnost pouze u určených celostátních koncepcí, schvalovaných ústředními orgány státní správy a u územních plánů velkých územních celků.

Dne 27. června 2001 byla schválena Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí, která ukládá členským státům EU implementovat do svých právních řádů povinnost posuzovat ve vyjmenovaných oborech i regionální a lokální rozvojové strategie, plány a programy a jejich změny. Tato směrnice byla do českého právního řádu promítnuta zákonem č. 93/2004 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Současně jím byla zrušena platnost zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí, v tehdy platném znění.

Podle této právní úpravy s účinností od 1. 5. 2004 podléhají posouzení vlivů na životní prostředí i změny lokálních a regionálních koncepcí (strategií, plánů, programů) sociálně ekonomického rozvoje, pokud tak příslušný úřad rozhodne na základě oznámení pořizovatele v závěru zjišťovacího řízení.

Pokud je dotčené území tvořeno územním obvodem pouze jedné obce, je příslušným úřadem krajský úřad. Pokud je řešené území územím celého kraje nebo pokud je dotčené území větší nebo jde o řešení přesahující svými vlivy hranice kraje (jako je tomu u Strategického plánu hlavního města Prahy a jeho aktualizace), je příslušným úřadem Ministerstvo životního prostředí.

Proto bylo oznámení o Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy zasláno MŽP a toto ministerstvo provedlo zjišťovací řízení. Ve zjišťovacím řízení v předepsané lhůtě k oznámení MŽP z oslovených subjektů obdrželo vyjádření od:

- Městské části Praha 2
- Městské části Praha 4
- Městské části Praha 6
- Městské části Praha 7
- Městské části Praha 12
- Městské části Praha 13
- Městské části Praha 14
- Hlavního města Prahy
- Obce Kamenice
- Města Dobříš
- Městského úřadu v Říčanech
- Správy Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko
- Hygienické stanice hl. m. Prahy
- Krajské hygienické stanice Středočeského kraje se sídlem v Praze
- MŽP OVSS I
- Centrum SOS Praha
- Středočeského kraje.

MŽP v závěru zjišťovacího řízení na základě došlých vyjádření a vlastního vyhodnocení obsahu oznámení uložilo zpracovat komplexní vyhodnocení vlivů Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy na životní prostředí, které je předmětem tohoto materiálu. V závěru zjišťovacího řízení MŽP uložilo provést vyhodnocení vlivů na všechny složky životního prostředí, v souladu s přílohou 9 zákona č. 100/2001 Sb., v platném znění a zaměřit se zejména na zhodnocení vlivů na veřejné zdraví a na navržené lokality sítě NATURA 2000. Doporučilo dále zohlednit v koncepci i další došlé relevantní připomínky, které předkladatel koncepce nebo zpracovatel vyhodnocení SEA v průběhu zpracování aktualizace a posuzování obdrží.

Obecně akceptovanými metodami zpracování vyhodnocení vlivů na životní prostředí u koncepcí jsou:

- posouzení vlivů celkové vize, jednotlivých koncepčních záměrů, cílů a opatření z hlediska vlivů na životní prostředí a jeho hlavní složky obdobně jako u záměrů, pokud je to možné při míře konkrétnosti (nebo naopak abstraktnosti) koncepce,
- nebo posouzení souladu koncepce s referenčními cíli pro oblast životního prostředí v řešeném území a souladu s jinými koncepcemi, zejména přijatými na stejné či vyšší úrovni v oblasti péče o životní prostředí nebo v oborech (sektorech), ovlivňujících nejvíce životní prostředí, veřejné zdraví, evropsky významné lokality sítě NATURA 2000 a rovněž posouzených v procesu SEA.

Lze použít i kombinaci obou způsobů vyhodnocení vlivů na životní prostředí, odpovídající míře obecnosti, resp. konkrétnosti koncepce a přiměřené znalosti stavu, účelu a cílům stanoveným ve vlastní koncepci. Následující kapitoly tohoto vyhodnocení jsou kombinací obou uvedených postupů.

Míru obecnosti, resp. konkrétnosti koncepce stanoví podle své potřeby její předkladatel podle účelu, kterému má koncepce při výkonu jeho samosprávných pravomocí

sloužit. Pro účely vyhodnocení vlivů na životní prostředí nelze požadovat větší míru konkrétnosti koncepce, než jakou vyžaduje její zařazení v hierarchii samosprávných nástrojů řídicích orgánů hlavního města Prahy, zejména když na aktualizaci má navazovat daleko konkrétnější program realizace strategické koncepce města na střednědobé plánovací období a v koordinaci s pracemi na ní byly zpracovány, posouzeny a schváleny „Jednotné programové dokumenty hl. m. Prahy 2007 - 2013 pro programové cíle 2 a 3“ se stanovením časového harmonogramu, odpovědnosti, finanční rozvahou a monitoringem pro zajištění kontroly a zpětné vazby.

Vyhodnocení vlivů Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy na životní prostředí a veřejné zdraví (SEA) z května 2008, předložené MŽP 29. 5. 2008, obsahovalo jako nadstandard i obsah a hodnocení vlivů původního Strategického plánu hl. m. Prahy z roku 2000, ačkoliv tehdy ještě zákon jeho zpracování neukládal. Bylo tak učiněno proto, aby byl zřejmý vývoj a posun názorů na hlavní problémy rozvoje Prahy od schválení koncepce v roce 2000 do zpracování této Aktualizace. V důsledku toho však nebyla dodržena struktura ani obsah vyhodnocení přesně v souladu s Přílohou č. 9 k zákonu č. 100/2001 Sb., v platném znění. To bylo spolu s dalšími připomínkami důvodem k vrácení koncepce a jejího vyhodnocení vlivů MŽP jako příslušným orgánem dopisem č.j. 42451/ENV/08 z 9. 6. 2008 Hlavnímu městu Praze k doplnění a přepracování. Předkládaný text je tedy upraven striktně podle požadavků MŽP. Stručný obsah a vyhodnocení původního Strategického plánu hl. m. Prahy z roku 2000 jsou přesto připojeny v nepovinné příloze 2, neboť vypovídají o mnohých časových souvislostech řešené problematiky a mají nadále význam při zvolené metodě „ex ante“ hodnocení, při níž byly mnohé podněty z workshopů předcházejících zpracování Aktualizace a projednání koncepce v rozpracovanosti průběžně promítány do úprav textu, takže akceptované z nich není třeba znovu uvádět a uplatňovat jako podmínky souhlasu v textu vyhodnocení.

Pro původně na MŽP předložené Vyhodnocení vlivů Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy na lokality NATURA 2000 bylo v souladu s ustanovením § 10b, odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., v platném znění (podle kterého při posuzování vlivů koncepce podle tohoto zákona lze použít údaje z jiného posuzování, pokud odpovídají údajům podle tohoto zákona), využito Vyhodnocení vlivů Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy na lokality NATURA 2000 z ledna roku 2008. Obě koncepce se vztahují na stejné dotčené území, jsou obsahově ve vzájemném souladu, řeší totožné správní území hlavního města Prahy a stejných 8 lokalit NATURA 2000. Zásady územního rozvoje hl. m. Prahy jsou jako územně plánovací dokumentace navíc podstatně konkrétnější co do lokalizace rozvojových i ochranných záměrů, než obecná a pouze verbální koncepce sociálně - ekonomického rozvoje, takže dovolují pro hodnocení vlivů na NATURU 2000 dosáhnout větší míru určitosti a konkrétnosti, což hodnocení bezpochyby prospělo. Tento postup byl však MŽP odmítnut a Vyhodnocení SEA vč. NATURY 2000 bylo předkladateli dopisem č. j. 42451/ENV/08 z 9. 6. 2008 vráceno k doplnění a přepracování tak, aby se striktně drželo obsahu hodnocené koncepce. To znovu předkládané znění splňuje.

Aktualizovaný strategický plán hl. m. Prahy stanovuje jednotnou rozvojovou ideu a principy, které budou v navazujících dílčích koncepcích oborově a místně dále rozvíjeny. Kontrola jejich souladu s aktualizovaným Strategickým plánem by se měla stát nedílnou součástí i jejich projednávání a vyhodnocení vlivů na životní prostředí.

Uspořádání série workshopů k Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy a využití jejich závěrů pro aktualizaci naplňuje požadavek Aarhuské úmluvy na zajištění participace odborné i laické veřejnosti již na tvorbě vlastní Aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy, nejen na posuzování vlivů její realizace na životní prostředí.

Za situace, kdy Česká republika otevřela své hranice světu, vstoupila do NATO a do EU a Praha se stala významnou světovou destinací cestovního ruchu, narostla bohužel i některá bezpečnostní rizika, zejména spojená se světovým terorismem. Také proto byl jeden z workshopů věnován bezpečnostním problémům.

Ze strany některých environmentálních nevládních hnutí byl kritizován omezený přístup na workshopy (ačkoliv byla zvána prostřednictvím zastřešujícího Zeleného kruhu), a předem předkladatelem omezený výběr diskutovaných témat. Na druhé straně byla zajištěna průběžná spolupráce zpracovatelského týmu aktualizace s týmem zpracovatelů vyhodnocení SEA, kterému se dařilo ovlivňovat průběžně pracovní text aktualizace, a to i s využitím připomínek, uplatněných mimo workshopy, tedy v písemných stanoviscích, aktuální publicistice apod. Výsledný text Aktualizace SPn HMP včetně vyhodnocení SEA je tedy z hlediska posuzovatele až na podmíněčné výhrady k prodloužení životnosti ÚČOV ve stávající lokalitě v Trojské kotlině a k záměru pořádání LOH konsenzuální, resp. bez zásadních rozporů či nutnosti vázat souhlasné stanovisko na splnění podmínek.

1. Obsah a cíle Aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy, její vztah k jiným koncepcím

Závěry z workshopů k Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy, které proběhly v září-prosinci 2004, konstatovaly mimo jiné, že:

- Je třeba revidovat pojmy a obsah SWOT analýzy a provést pečlivou analýzu vstupů ve všech kapitolách SWOT analýzy, odstranit pojmy s nepřesným nebo vágním významem. V aktualizaci je třeba zachytit obojí a srovnávat s evropskými městy.
- Do strategického plánu je třeba více zapracovat regionální aspekty; Praha svou ekonomickou gravitací zasahuje prakticky celé území republiky.
- Je třeba jednoznačně vymezit pojmy „centrum“ a pečlivěji formulovat další pojmy užívané ve strategickém plánu.
- Revokovat některé záměry strategického plánu (koncepce výstavnictví, rozvoj letiště a letištní infrastruktury, kolejové propojení města a letiště, reakce na narůstající kapacitu letiště, vztah velkých projektových záměrů k potřebám města a jeho občanů).
- Přehodnotit některé rozvojové záměry - koncepce pražského výstavnictví, využít zpracovanou analýzu potenciálních rozvojových možností některých lokalit především z hlediska pořádání LOH a dalších možných rozvojových aktivit.
- Při formulování strategických rozvojových záměrů bude pro jejich reálnost určující možnost využití zdrojů z fondů EU (JPD 2).
- Z hlediska politiky bytové výstavby by se strategický i územní plán měly především soustředit na formulaci způsobu ovlivňování investorských aktivit.
- Součástí strategického plánu by měla být příloha - analytická část - spolu s přehledem nesplněných úkolů. Analytická část by měla mít velký argumentační význam pro další politické garnitury - zachování kontinuity v rozhodování.
- U analýz a hodnocení ve strategickém plánu je třeba rozlišovat mezi kvantifikací současného stavu a vývojovým trendem.
- Pokračovat v nastoleném trendu budování městského kamerového systému - efektivnější využití, zlepšit informovanost občanů, propojit MKS s dalšími kamerovými systémy (TSK, DP), nadále podporovat rozšiřování monitorovacího systému.
- Podporovat budování image obou policí, změna výstroje a doplňků a samotného vystupování policistů a strážníků na veřejnosti (moment tzv. prvního dojmu).
- Vytvářet podmínky a podporovat MP při pořádání preventivně výchovných akcí pro veřejnost, zejména dětí (např. Žofín), pro tyto potřeby vyčlenit finanční prostředky přímo v rozpočtu MP, aby pořádání nebylo závislé pouze na grantech.
- Zlepšit informovanost občanů o práci bezpečnostních složek - vzájemná komunikace, otevřenost, představování policie jako služby veřejnosti, hledat nová řešení spolupráce s občany.
- Využít zejména pro MP grantových prostředků z fondů Evropské unie (technologie, vzdělávání, spolupráce s veřejností).

- Nadále přispívat ke stabilizaci strážníků a policistů a snížení fluktuace zejména u MP - trend přidělování bytů strážníkům a policistům, hledat alternativy pro zmírnění rozdílů v odměňování strážníků a policistů.
- Přebírat poznatky od jiných městských policií, zejména zahraničních (výměnné pobyty strážníků).
- Vytvářet podmínky pro možnost pořádat v Praze velké akce (na úrovni EU i globální), koordinovat společnou propagaci a marketing.
- Připravit program rozvojových aktivit města zohledňující změny strukturální politiky EU pro období 2007 - 2013 (vymezit dlouhodobé trendy/projekty, jako základ při tvorbě nových podpůrných dokumentů umožňujících čerpání financí ze zdrojů EU zejména v oblasti naplňování záměrů regionální soudržnosti).
- Identifikovat „volné konkurenční příležitosti“ na trhu a určovat společný postup jejich využití.
- Zlepšit marketing a propagaci všech možností, které město nabízí (identifikovat je a vytvářet odpovídající systémy prezentace).
- Více se zapojit do programů a projektů podporovaných EU a společných projektů měst financovaných mimo rámec EU.
- Napomáhat při vytváření dobrého sociálního klimatu.
- Převzít koordinační roli v partnerství subjektů veřejného a soukromého sektoru při řešení rozvojových záležitostí města (při vytváření programovacích dokumentů i podmínek podnikatelského prostředí spadajícího do kompetencí města – dopravní obslužnost, příprava území atd.); rozvíjet i partnerství ve formě PPP.
- Podporovat rozvoj pražského výstavnictví na mezinárodní úrovni.
- Zajistit účinný systém nabídky území pro rozvoj aktivit příznivě působících na růst konkurenceschopnosti města.
- Řešit „brownfields“ jako možnost urbánního i ekonomického rozvoje.
- V oblasti inovací zahrnout akce uvedené v Akčním plánu Regionální inovační strategie spadající do kompetence města jako konkrétní součást realizačního programu aktualizovaného Strategického plánu hl. m. Prahy.
- Akce 1: Ustavení regionální rady pro inovace
- Akce 9: Aktualizace strategických dokumentů
- Akce 11: Účast Prahy v celostátním systému podpory MSP a inovací
- Akce 14: Mezuregionální spolupráce partnerů projektu BRIS
- Zpracovat a projednat aktualizovaný Strategický plán hl. m. Prahy tak, aby bylo v co největší míře dosaženo shody všech zúčastněných partnerů.
- Omezit korupci; vytvářet podmínky pro „přívětivou“ a kvalitní správu.
- Zvýšit kvalitu řízení lidských zdrojů a managementu (ve veřejné správě a neziskovém sektoru).
- Zapojit se do evropských vzdělávacích projektů (nejen JPD 3), růst aktivity vzdělávacích institucí a institucí vědy a výzkumu (VaV).

- Zvýšit mobilitu (kvalifikované) pracovní síly; stabilizovat mladé výzkumníky (souvisí s vytvářením fungujícího standardního trhu s byty).
- Zahraniční studenti – řešit problematiku financování studia (stát) a kapacit ubytování vč. dalších existenčních podmínek (mj. i v oblasti mezilidských vztahů).
- Řešit ilegální migraci pracovní síly.
- Provést analýzu kapacit studijních oborů vzhledem k potřebám města (podnikatelské sféry, provozu města aj.) a vyhodnotit i kvalitu absolventů s ohledem na potřebu růstu nabídky kvalifikované pracovní síly na pražském trhu práce ve střednědobém i dlouhodobém horizontu.
- Pokračovat v optimalizaci sítě škol v hl. m. Praze.
- Zvláštní pozornost věnovat budoucnosti středního školství, jejichž gestorem je hlavní město (posoudit i možnost určité regulace oborové struktury).
- Specifikovat nabídku města na poskytnutí některých kapacit pro vzdělávací instituce.
- Realizovat komplexní program rozvoje celoživotního učení.
- Akceptovat závěry projektu BRIS, zejména prioritní oblasti Regionální inovační strategie pro hl. m. Prahu:
 - založení a podpora Regionální rady pro inovace,
 - podpora vzniku technologických a inovačních center, center pro transfer technologií a souvisejících služeb,
 - podpora zakládání nových firem včetně „spin-off“ formou podpory rozvoje podnikatelských inkubátorů, jejich služeb a vytvořením souvisejících podpůrných programů,
 - rozvoj aktivit pro vytváření sektorových klastrů na území města,
 - vymezení kompetencí při koordinaci podpory inovací a podnikání, začlenění Prahy do celostátního systému podpory inovací a podnikání,
 - navázat na výsledky projektu BRIS, monitorovat účinky pražské Regionální inovační strategie, zajistit systematické shromažďování strategických informací z oblasti inovací,
 - vytváření vhodných finančních schémat na podporu podnikání.
- Prohloubit partnerství v této oblasti (nabízet již existující výstupy i možnosti na jedné straně, ale především poptávku podnikatelů i např. veřejné správy při hledání nových řešení na straně druhé).
- Podpořit vznik vědeckotechnických parků a podnikatelských inkubátorů a definovat podmínky jejich realizace.
- Při formulaci nových rozvojových záměrů zohlednit změny inovační politiky EU - úkol se týká především Prahy jako prvořadého činitele inovačního procesu celé republiky.
- Připravit nabídku Prahy jako „centra výzkumné excelence“ v rámci evropského výzkumného prostoru - to vyžaduje aktivitu potenciálních zájemců ze sféry VaV a prezentaci jejich záměrů.

- Podstatně zvýšit aktivitu podnikatelských a profesních sdružení, zejména jako reprezentantů malých a středních podniků, které mají omezené kapacity pro získávání informací o inovacích.
- Podporou rozvoje turistických atraktivit mimo centrum města usilovat o větší rozložení návštěv na celé území Prahy.
- Zlepšit spolupráci s jinými turisticky přitažlivými regiony v ČR s cílem rozšířit nabídku návštěvnických možností a koordinovat některé aktivity vedoucí k prodloužení pobytu turistů na území České republiky. Zvláštní pozornost věnovat spolupráci se Středočeským krajem.
- Založit z iniciativy města Regionální rozvojovou agenturu.
- Ustanovit Regionální radu pro inovace (na principu partnerství, s hlavní iniciační a koordinační rolí vedení hl. m. Prahy).
- Zlepšit systém spolupráce uvnitř podnikatelské sféry, např. vytvářením klastrů, a mezi podniky a základnou výzkumu a vývoje.
- V rámci správy města vymezit subjekty (a osoby v městské samosprávě) zodpovědné za podporu podnikatelského prostředí, spolupráci s podnikateli, vědou a výzkumem a neziskovým sektorem.
- Vytvořit trvale fungující organizační jednotku pro spolupráci Prahy a Středočeského kraje a stanovit priority spolupráce.

Z těchto podnětů byl pak další postup prací na Aktualizaci SPn HMP počínaje rokem 2005 stanoven takto:

- V návaznosti na Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy vypracovat, projednat a schválit Program realizace strategické koncepce města na období 2007-2013.
- Zajistit jejich průběžné monitorování a zpětnou vazbu.
- Průběžně připravovat analytické a projekční podklady pro další aktualizace.
- Vyhodnotit výsledky připravovaného Sčítání lidu, domů a bytů 2010, porovnat je s demografickými předpoklady aktualizovaného strategického plánu.
- V návaznosti na výsledky sčítání a nové skutečnosti provést druhou aktualizaci strategického plánu před začátkem dalšího plánovacího období EU, začínajícím rokem 2014.
- Prohloubit strategickou koncepci v těch částech, které vyžadují další podrobnější rozpracování a prověření, zejména:
 - upřesnění podle výsledku prověření možnosti uspořádat v Praze výhledově Letní olympijské hry;
 - zpracování regionálních programových dokumentů regionu soudržnosti hlavního města Praha pro čerpání finančních prostředků z fondů EU v plánovacím období 2007-2013;
 - realizace opatření vedoucích k transformaci pražské ekonomiky na ekonomiku založenou na využití znalostí, vědy a výzkumu, jako základní podmínky budoucí konkurenceschopnosti města;

- dopad Programu realizace strategické koncepce města na období let 2007-2013 do investičního výhledu hl. m. Prahy;
- postupné zpracování případných nezbytných krajských oborových koncepcí navazujících na aktualizovaný strategický plán;

to vše při naplnění principu participace veřejnosti - její účasti na řešení problémů rozvoje hlavního města.

Z monitorovacích zpráv k plnění Strategického plánu hlavního města Prahy, projednaných Radou a Zastupitelstvem hlavního města Prahy v letech 2001, 2002, 2003 a 2004, dalších získaných podnětů, námětů a připomínek vzešly následující náměty na obsahové změny a doplnění původního Strategického plánu hlavního města Prahy, které jsou předmětem Aktualizace:

1. Aktualizovaná SWOT analýza pro kapitoly

- Praha v nové Evropě
- Konkurenceschopnost
- Lidé v Praze
- Prostředí
- Infrastruktura
- Bezpečnost
- Správa a řízení

2. Část **Příležitost a výzva** reflektuje změny od roku 2000, spočívající v trendech:

- globálních změn
- strategického kontextu v oblasti mezinárodních vztahů, zejména po vstupu ČR do EU v evropském prostoru, v ekonomické oblasti, v sociální oblasti, v prostředí města a v institucionální oblasti.

3. **Strategická vize** se v zásadě nemění. Nadále chce být Praha městem úspěšným, prosperujícím a mezinárodně uznávaným, tvořivým, přívětivým a bezpečným, městem rovných příležitostí i aktivních občanů, městem harmonického prostředí (přírodního i urbánního) a městem fungujícím jak co do kvalitní občanské, dopravní a technické infrastruktury, tak co do výkonného a vstřícného městského managementu.

4. **Jádro aktualizované strategie** je obsaženo v dlouhodobých strategických cílech:

- Vytváření příznivého podnikatelského prostředí
- Podpora vzdělání a vědy směřující k naplnění role Prahy jako hlavního inovačního centra republiky
- Ochrana a rozvoj kulturních a urbánních hodnot města a lepší využití turismu
- Efektivní hospodaření se všemi formami zdrojů - pozemky, nemovitostmi a infrastrukturou, energiemi, vodou i financemi ve smyslu zásad udržitelného rozvoje, vyvažování jejich vzájemných vazeb
- Rozvoj polycentrické struktury města
- Cílevědomé budování „partnerství pro Prahu“ při řízení, plánování, a financování chodu a výstavby města, zejména mezi občany, veřejnou a privátní sférou, za aktivní účasti státu.

Toto jádro pražského strategického plánu bylo východiskem již implementačního programu na léta 2000-2006 a navazujících programů spolufinancovaných z fondů EU. Mnohé z jeho cílů se již podařilo splnit nebo začít plnit, což bude dále zohledněno i při sestavování Programu realizace strategické koncepce města a již je obsaženo v dalších pražských programových rozvojových dokumentech (pro cíle JPD 2 a JPD 3) na období 2008-2013.

Aktualizován byl i výčet hlavních problémů a konfliktů ve městě, kde se objevily oproti původnímu strategickému plánu navíc požadavky občanů versus možnosti správy města náhradou za tlaky na intenzitu a koncentraci versus žádoucí dekoncentrace.

V části **Praha v nové Evropě** se deklaruje zájem Prahy posilovat své postavení v institucích EU podporujících zájmy regionů EU, připravovat město jako prostor otevřený pozitivním aspektům globálního vývoje a nejen spolupracovat se Středočeským krajem při řešení společných problémů, ale i postupovat koordinovaně při programování a prezentaci rozvojových záměrů.

Tomu odpovídá doplnění strategických cílů o:

- E1 - Rozvoj Prahy jako významného města nově formované Evropy
- E2 - Zajištění role Prahy jako respektovaného hlavního města státu a dobrého souseda

s rozvedeními do subkapitol o zvýraznění pozice Prahy jako hlavního města státu a o dobrých vztazích nejen s ostatními regiony ČR, ale s partnerskými městy ve střední Evropě a s Bruslem.

V subkapitole „E 1.2 Praha na trhu evropských metropolí jako významné město setkávání“ je nově obsažen i závažný záměr „připravit prezentaci Prahy jako vhodného kandidáta pro konání letních olympijských her (2016 nebo 2020), zajistit podporu státu a zahájit realizaci aktivit souvisejících s kandidaturou, bude-li tato podpora získána.“

Tato střízlivá a opatrná formulace dokládá, že předkladatelé Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy si byli dobře vědomi možných úskalí, která takový záměr pro město představuje, včetně možných negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví. Jedná se o tak rozsáhlý, do organismu a života města, životního prostředí a veřejného zdraví výrazně zasahující záměr, že bude nepochybně podléhat samostatnému posouzení vlivů na životní prostředí (SEA celku a EIA dílčích záměrů). Je zřejmé, že záměr by vyžadoval rozsáhlé investice. Nejen do sportovní vybavenosti, ubytovacích a stravovacích kapacit, ale i do ostatní občanské, technické a dopravní infrastruktury. Nápor několik týdnů trvajících zvýšení počtu obyvatel o statisíce lidí (v Athénách cca 600 tis.) na město charakteru a velikosti Prahy (nárůst o cca 50 %!) by mohl přinést kromě předpokládaných kladných efektů pro určité zájmové skupiny i rozsáhlá environmentální a zdravotní rizika, nevratná poškození města i okolní krajiny záborů ploch pro později obtížně ekonomicky využitelná jedoučelová zařízení, bez reálné celospolečenské ekonomické návratnosti, zvýšené trvalé „provozní náklady“ města, hrazené z veřejných rozpočtů. Proto je obezřetnost a uvážlivost v dalším ověřování reálnosti tohoto záměru nanejvýš žádoucí i v konfrontaci s ekonomickou situací města a státu.

V části **Konkurenceschopnost** s podtitulem Prosperující město se objevuje záměr nabízet Prahu jako významnou, trvale atraktivní turistickou destinaci se stále se zlepšujícími službami pro její návštěvníky, vyzývající k opakovaným pobytům, rozvíjet trh práce nejen jako součást ekonomického růstu, ale i jako součást sociální politiky města a státu v oblasti rovných příležitostí, řešení mobility pracovní síly a zapojení občanů ze zahraničí a také důsledně sledovat možnosti co největšího a efektivního využívání vhodných zahraničních finančních zdrojů, především z EU.

V subkapitole „Konkurenceschopnost a prosperita“ se objevuje nový podtitul „Od tradiční výroby ke službám a novým technologiím“. V subkapitole „Trh práce“ se objevuje nová tabulka „Základní bilance zdrojů (nabídka) pracovních sil“ v porovnání roků 2006 (skutečnost) a předpokladů (odhadů) roku 2010 a 2015. Z ní je patrné, že plán počítá se zvýšením počtu zahraničních pracovníků v Praze, ale s jen mírně se zvyšujícím saldem dojížděky a vyjížděky za prací jina a odjinud z ČR. Zvýšená pozornost je v aktualizovaném plánu věnována ekonomické stránce hospodaření města s veřejnými prostředky v návaznosti na státní rozpočet a možné příspěvky z fondů EU. **Je deklarována podpora jen takovému rozvoji, který městu neškodí, respektování charakteru a kapacity lokálního prostředí a zamýšleného dlouhodobého funkčního vývoje v území.** I proto bude třeba dobře vážit, zda záměr uspořádat v Praze Letní olympijské hry není s tímto předsevzetím v rozporu.

V části **Lidé v Praze** s podtitulem Vlídne a spokojené město jsou nově formulovány záměry podporovat rovnost příležitostí pro obyvatele města v přístupu ke vzdělání, zaměstnání, bydlení, zdravotní péči a službám, chránit identitu a charakter lokálních komunit a v Praze žijících národností, usilovat o vyváženou strukturu územních společenství z hlediska věkové skladby obyvatel, bydlení, nabídky občanského vybavení a různosti pracovních příležitostí. Značná pozornost je věnována proměnám sociálního prostředí. Zatímco počet trvale bydlících by podle aktualizovaného strategického plánu měl stagnovat, dnešní odhadovaný počet denních současně přítomných 1500 tis. obyvatel by podle nejvyššího odhadu mohl vzrůst do roku 2020 až na 1800 tisíc. V tomto počtu není započten přechodný nárůst počtu vlivem návštěvníků případných Olympijských her, který by po několik týdnů zatěžoval systémy dopravní a technické infrastruktury, občanského vybavení a bezpečnosti (min. cca 600 tis. návštěvníků). Vzhledem k limitům růstu, představovaným ohledem na Pražskou památkovou rezervaci s již dnes přetíženým centrem, dálkovými převody vody pro zásobování pitnou vodou, kapacitou ÚČOV, nedostatečností dopravní infrastruktury města a úrovní životního prostředí, zejména znečištění ovzduší a hluku, představuje takový růst spíše maximalistickou „varovnou variantu“, která by vyžadovala enormní soustředění prostředků nejen ke snížení současných disparit v rozvoji funkčních systémů města, regionu a ČR, ale především k prevenci založení nových a podstatně závažnějších disfunkcí města. V Praze se dlouhodobě usazují početné komunity cizinců, takže město znovu nabývá nadnárodní a multikulturní charakter, se všemi klady a zápory tohoto jevu. Znepokojující je růst počtu bezdomovců (v roce 2004 odhad min. 3000) a kriminality. Tyto aspekty se promítají do výrazně pozměněných a doplněných strategických cílů, zejména

- L1 - Posilování tradičního postavení Prahy jako centra vzdělanosti a humanity
- L3 - Kultivace prostředí města, podpora rozmanitosti aktivit jeho obyvatel i návštěvníků

a do jejich rozvedení do dílčích cílů strategie.

Zcela nově zařazen je dílčí cíl L 1.7 Zajištění podpory rovných příležitostí mužů a žen v pracovním a rodinném životě.

V části **Prostředí** s podtitulem Přitažlivé a udržitelné město jsou deklarovány jako základní cíle podstatné snížení současné vysoké ekologické zátěže a dosažení rovnováhy mezi sídelními strukturami a krajinou tak, aby se Praha stala městem čistým, zdravým a harmonickým. Chce dosáhnout kvalitního přírodního a urbánního prostředí při respektování principů udržitelného rozvoje. Zejména se zaměřuje na zlepšení čistoty ovzduší a snižování hlukové zátěže, což jsou nejhorší současné negativní faktory v Praze, ovlivňující výrazně jak životní prostředí, tak veřejné zdraví. Výslovně si ukládá mírnit negativní dopady suburbanizace, rozpínání města na úkor jeho okolí, zvýšit podíl využívání „brownfields“, usilovat o sladění rozvojových záměrů s ochranou dochovaných hodnot, se zvláštním zaměřením na ochranu historického dědictví a zlepšit komunikaci s veřejností v otázkách

ochrany i rozvoje města. Kapitulu doprovází oproti původní Strategii aktualizované údaje charakterizující stav životního prostředí v Praze, grafické a mapové přílohy o vývoji hlavních složek životního prostředí města a o jeho problémech. Zajímavé je srovnání těchto novějších dat o stavu životního prostředí v Praze s údaji z oficiální ročenky dostupné v době zadání SEA z roku 2004, uvádějící stav z roku 2003, jak jsou v souladu s ustanovením § 10b, odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb., v platném znění uvedeny v kapitole 3 tohoto vyhodnocení, i s údaji z poslední Ročenky ŽP v Praze 2006, obsahující údaje z roku 2005. Jako hlavní negativní škodlivina v působení na stav lesů jsou zde např. namísto staršího uvádění SO₂ a emisí ze stacionárních zdrojů nově uváděny NO_x z dopravy a také přetížení malé rozlohy lesů rekreací obyvatel.

V části aktualizace strategické koncepce rozvoje města nazvané **Infrastruktura** s podtitulem Spolehlivě fungující město se znovu zdůrazňuje vůdčí myšlenka obsažená v heslu „Přednost lidem“. Je zdůrazněna potřeba omezovat individuální automobilovou dopravu a její negativní vlivy na město a podporovat městskou hromadnou a integrovanou příměstskou dopravu, vč. železniční, decentralizací pracovních příležitostí i občanské vybavenosti odlehčit zátěži centra a Pražské památkové rezervace dopravou. Při hledání způsobů omezení emisí škodlivin z autobusů MHD do ovzduší se objevuje záměr využití alternativních paliv a nasazení menších autobusů v době snížené zátěže.

Zatímco původní Strategický plán z roku 2000 stanoví na úseku čištění odpadních vod obecně formulovaný úkol postavit novou ÚČOV, která by ve spolupráci s vybranými lokálními ČOV zajistila úroveň čištění veškerých odpadních vod z města odpovídající požadavkům EU, aniž je tento záměr konkrétně časově určen a lokalizován, takže tento úkol bylo možné chápat v kontextu schváleného Územního plánu hlavního města Prahy z roku 1999 jako směřovaný do Hostína u Mělníka nebo do Klecan, tedy mimo území Prahy, v aktualizaci se objevuje upřesnění lokalizace potřebných investic do rozšířené a modernizované **stávající ÚČOV** na Císařském ostrově s realizací do roku 2010 a úkol obecně provést výběr ČOV pro budoucí potřeby města, aniž je blíže specifikován či lokalizován. Ostatní úkoly na tomto úseku zůstaly nezměněny.

Tato změna by v případě rozhodnutí ponechat ÚČOV na Císařském ostrově byla zásadním negativním zásahem do stávající koncepce strategického i územního plánu, do kvality životního prostředí Trojské kotliny a do prostorově-kompozičních vztahů v ní s ohledem na přírodu a krajinný ráz, památkovou hodnotu objektů a kompozičních os a průhledů, jakož i pro rezidenční a rekreační hodnoty přilehlého území. Proto by neměla být jako trvalá akceptována a záměr vymístit ÚČOV výhledově z tohoto místa by neměl být opuštěn, byť se nově vloženými investicemi životnost ÚČOV zde prodlouží.

Strategické cíle na úseku „I 6 - Ekologicky přijatelné odvodnění města - stoková síť a čištění odpadních vod“ v rozporu s deklarací původního strategického plánu z roku 2000 neobsahuje výslovně žádné opatření zajišťující nejen dobudování kanalizací, ale i odvedení splaškových vod do vyhovujících čistíren u některých okrajových částí města, kde dosud kanalizace není dobudována (např. část Slivence), což odporuje závazku řádného zneškodňování odpadních vod z celého města a podvazuje rozvoj těchto místních částí.

Do cíle

- I 8 – Evropský standard přenosu informací, společné ukládání inženýrských sítí do kolektorů

byla nově zařazena tematika ukládání inženýrských sítí do kolektorů, bezpečnostní tematika byla přesunuta do nově zařazené části „Bezpečnost“.

V nové části **Bezpečnost** s podtitulem *Bezpečné město aktualizovaná strategie* uvádí charakteristické údaje o kriminalitě v posledních letech a slibuje zajistit svým trvalým obyvatelům i návštěvníkům bezpečné prostředí pro každodenní život i při mimořádných událostech. Deklaruje připravenost města a jeho správy na řešení krizových situací, při přírodních i lidmi způsobených katastrofách a událostech. Zahrnuje v to i prevenci kriminality, sociální a situační prevenci. Všimá si nově terorismu, skrytých forem kriminality s nadnárodními prvky, posiluje ale po zkušenostech z minulých let důraz na protipovodňovou prevenci a ochranu a zdokonalení fungování Záchraného bezpečnostního systému hlavního města Prahy. Zařazením této kapitoly do aktualizace se výrazně posiluje sociální pilíř dlouhodobé udržitelnosti dalšího vývoje v Praze. Zvláštní pozornost je věnována komplexním protipovodňovým opatřením.

V části **Správa a řízení** s podtitulem *Dynamické a vstřícné město* se zdůrazňuje vědomí potřeby zlepšit komunikaci správy města s obyvateli Prahy, neziskovými nevládními organizacemi a podnikatelskými subjekty, preferovat dlouhodobé a veřejné (většinové) zájmy před krátkodobými a dílčími (skupinovými), usilovat o přesnější a účinnější vymezení vztahů hlavního města Prahy a státu, Prahy a Středočeského kraje, města a jeho částí. Jsou zde popsány proměny správy města, ale i trvající nedostatky, které je třeba ještě odstranit, jako jsou ne zcela srozumitelná dělba odpovědnosti mezi orgány samosprávy, orgány vykonávajícími přenesený výkon státní správy, mezi politiky a úředníky, mezi městem a jeho částmi, časté a zbytečné duplicity nekoordinovaných úředních postupů různých orgánů Magistrátu apod.

Mezi strategickými cíli se zde objevuje pozměněný cíl

- S 3 – Produktivní používání kvalitních informačních služeb,

rozvedený dále do dvou dílčích cílů. Prvním je zapojení města do procesu rozvoje informační společnosti a osvojení moderních informačních technologií ke zlepšení kvality řízení a správy města, druhým pak efektivního vytváření datových a informačníchází včetně jejich zpřístupnění veřejnosti a jiným subjektům.

V části **Rozvoj území** s novým podtitulem *Funkčně a prostorově vyvážené město* deklaruje koncepcí nadále potřebu odlehčení pražského městského centra vč. Pražské památkové rezervace a rovnoměrnějšího využití celého prostoru města, zlepšovat kvalitu prostorového uspořádání a architektury města, zlepšovat dostupnost sekundárních městských center vybavenosti pro vlastní obyvatele i z jejich regionálního zázemí. Tato nová centra a další rozvojová území vybavovat tak, aby se stala příjemnými a atraktivními lokalitami s pestrou nabídkou pracovních příležitostí, služeb a dalšího veřejného vybavení a tím přispět k uchování a odlehčení historického jádra města, uchování jeho genia loci a v důsledku toho i ke snížení dopravní zátěže komunikací do centra města. Tato část aktualizovaného Strategického plánu hlavního města Prahy je pak daleko konkrétněji (ve vazbě na umístění v území) rozvedena v Zásadách územního rozvoje hl. m. Prahy jako novém typu územně plánovací dokumentace, pořízeném souběžně s Aktualizací SPn HMP podle nového stavebního zákona.

Nově je formulována kapitola **Kontrola a hodnocení realizace strategického plánu**, shrnující dosavadní zkušenosti z naplňování strategické koncepce města, ale zařazující zároveň subkapitulu „Zpětná vazba - kontrola a hodnocení“. V ní je zakotven systém monitorování plnění a důsledků realizace této koncepce, jejího porovnávání s novými strategiemi a koncepcemi, od mezinárodní až po lokální úroveň a předkládání pravidelných zpráv a návrhů opatření k případným nezbytným korekcím.

Předpokládá se při tom, že druhá komplexní aktualizace proběhne v letech 2011 až 2012, tedy po zvolení nové samosprávy města v roce 2010, po Sčítání lidu, domů a bytů 2010, po důkladném ověření reálnosti záměru uspořádání Letních olympijských her v Praze v roce 2016 či 2020 (vč. SEA a EIA), ale také včas před začátkem dalšího plánovacího období EU 2014-2020.

V části **Partnerství pro Prahu** deklaruje reprezentace města svoji vůli neponechat další osud Prahy na spontánním vývoji, nahodilých jevech a silách, ale podřídit jej cílevědomému společnému úsilí obyvatel, podnikatelů, veřejné správy, celé pražské komunity i státu. K tomu pak formuluje i vybrané zásady takové participace.

Především k těmto změnám a ke splnění závěru zjišťovacího řízení MŽP je zaměřeno vyhodnocení vlivů na životní prostředí ve smyslu ustanovení § 10f zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění.

Náměty obsažené v Aktualizaci SPn HMP umožňují svou strukturou a obsahem odpovědné posouzení vlivů na životní prostředí na zvolené míře obecnosti jak ve směru k hlavním složkám životního prostředí a veřejnému zdraví, tak k referenčním cílům pro oblast životního prostředí v Praze a z hlediska souladu s jinými koncepcemi vztahujícími se na dotčené území. Aktualizace vedle vazeb na schválený Územní plán sídelního útvaru hlavního města Prahy z roku 1999, nyní ve znění změny Z 1000/00, bere v úvahu i další koncepční rozvojové dokumenty celostátního a regionálního významu, které byly od doby schválení původního Strategického plánu hl. m. Prahy přijaty a které se vztahují i na území hlavního města Prahy. Jsou to:

- Strategie udržitelného rozvoje ČR
- Státní politika životního prostředí
- Plán odpadového hospodářství ČR
- Státní surovinová politika
- Aktualizovaná Státní energetická koncepce (2004)
- Národní rozvojový plán ČR 2002 - 2006
- Strategie ochrany klimatického systému Země v ČR
- Akční program zdraví a životního prostředí České republiky
- Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR - Zdraví pro všechny v 21. století
- Národní program na podporu úspor energie a využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie
- Národní program snižování emisí ČR
- Rámcová úmluva o změně klimatu
- Strategie hospodářského růstu ČR

Pro nejbližší období jsou pro Prahu důležité zejména Národní rozvojový plán ČR, na něj navazující Společný regionální operační program a Sektorové operační programy na léta 2007 - 2013, vztahující se na dotčené sousední území Středočeského kraje, Programové dokumenty pro Cíle 2 a 3 pro hlavní město Praha na stejné plánovací období, Strategie udržitelného rozvoje ČR, Státní politika životního prostředí na léta 2004 - 2010 a Národní program zdraví. S těmito koncepcemi je Aktualizace SPn HMP v souladu, jak je dokumentováno v tabulce srovnání cílů a opatření s vybranými referenčními cíli těchto koncepcí v příložených tabulkách.

Původní Strategický plán nebyl vždy dostatečně zohledněn při následné tvorbě dalších dílčích programových dokumentů, jako byly Program odpadového hospodářství hl. m. Prahy, Krajská energetická koncepce a související Program ochrany a zlepšování stavu ovzduší a klimatu. Aktualizovaný Strategický plán však už je i s těmito dokumenty v souladu, jak dokládá tabulkové zpracování vyhodnocení souladu cílů a opatření koncepce s vybranými referenčními cíli z těchto strategických dokumentů, obsažené v bodu 5 tohoto vyhodnocení.

Další aktualizované, zpracovávané nebo připravované související koncepce by tento procesní nedostatek již obsahovat neměly. Bude to zajištěno mj. i jejich podrobením vyhodnocení SEA v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí tak, jako se tak již stalo při zpracování Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy v jejich Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území nebo v Prognóze, koncepci a strategii ochrany přírody a krajiny hl. m. Prahy, jejíž součástí je i vyhodnocení SEA.

2. Informace o současném stavu životního prostředí v dotčeném území a jeho pravděpodobný vývoj bez provedení koncepce

Podle § 10b odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, **posuzování vlivů koncepce vychází ze stavu životního prostředí v dotčeném území v době zadání a podání oznámení o zpracování koncepce, resp. její aktualizace** s přihlédnutím ke vlivům jiných koncepcí nebo záměrů, které budou uskutečněny před provedením koncepce nebo v průběhu jejího provádění, popřípadě jejichž provedení je zamýšleno. S odvoláním na toto ustanovení jsou pro popis stávajícího stavu a trendů vývoje životního prostředí v této kapitole použity údaje z ročenky o stavu životního prostředí v Praze z roku 2004, ačkoliv odklady v projednání aktualizace způsobily, že mezitím již vyšla ročenka roku 2005.

Současný stav životního prostředí v Praze není uspokojivý. Nedosahuje zatím ani standardu požadovaného jejími obyvateli, ani dosaženého v jiných, velikostí srovnatelných metropolích Evropy. Problémem Největšími současnými problémy životního prostředí a veřejného zdraví v dotčeném území Prahy a jejího okolí ne území Středočeského kraje jsou v současnosti značné znečištění ovzduší v přízemní vrstvě atmosféry vlivem automobilové dopravy v celé centrální oblasti města a kolem hlavních pozemních komunikací pražského dopravního skeletu i mimo ně, expozice velkého počtu obyvatel nadlimitním hladinám hluku z dopravy, nejen automobilové, ale i železniční, tramvajové a letecké, s restrukturalizací ekonomické základny související velký rozsah nevyužitých nebo nevhodně využitých ploch v zastavěném území města, značný rozsah kontaminace půdy, podzemních vod a horninového prostředí pod areály dnes fungujících i opuštěných průmyslových závodů a značné poškození vzrostlé zeleně, zejména podél silničních komunikací s vysokými intenzitami dopravy a produkcí škodlivých emisí. Projevuje se značný tlak na zábory veřejných zelených ploch, vyhrazené i soukromé zeleně a dokonce i na prvky ÚSES, chráněná území přírody a na památky pro novou investiční výstavbu. Jedná se zejména o stavby pro obchod, skladování, novou dopravní infrastrukturu a pro dopravu v klidu, v rostoucí míře i pro bydlení, takže bez regulace koncepčními nástroji veřejné správy by se stav životního prostředí pod živelným tlakem investorů dále zhoršoval.

Povodně roku 2002 připomněly výrazně slabiny města v protipovodňové ochraně, kde vedle škod na povrchu prakticky zcela selhala ochrana metra a došlo i ke značným škodám na ÚČOV a podzemní technické infrastruktuře. Velký objem rozestavěnosti v Praze, včetně enormního rozsahu oprav komunikací, rozkopávek kvůli inženýrským sítím apod. snižuje

komfort obyvatel, zvyšuje zátěž prostředí města hlukem ze stavebních mechanismů a stavební dopravy, způsobuje vysokou prašnost a také zvyšuje četnost výpadků v zásobování pitnou i teplou užitkovou vodou či elektrickým proudem. Chronický nedostatek prostředků na obnovu inženýrských sítí způsobuje vysoké průměrné stáří vodovodních i kanalizačních řadů a značný počet poruch.

Praha docílila na druhé straně v posledních 18 letech výrazného zlepšení v kvalitě dodávané pitné vody, v odkanalizování a čištění odpadních vod, ve stavu budov a uličního parteru v některých částech města, ve stavu a údržbě parků a veřejné zeleně některých sídlišť, v dopravní obsluze některých městských částí (Barrandov, Severní Město) elektrickou trakcí, což umožnilo vyřadit obsluhu autobusy a nepochybně přispělo ke zlepšení životního prostředí stejně, jako odstranění některých velkých stacionárních zdrojů znečištění ovzduší, i když Praha nadále zůstává zejména díky dopravě oblastí se sníženou kvalitou ovzduší.

Aktualizovaný Strategický plán hlavního města Prahy spolu s platným i nově připravovaným Územním plánem hlavního města, s dokončenými Zásadami územního rozvoje hl. m. Prahy jako kraje a s rozpracováním jejich zásad dalšími dílčími sektorovými (odvětvovými) koncepčními materiály k ochraně přírody a krajiny, ovzduší a klimatu, k energetice, dopravě, vodním hospodářství apod., které nemůže suplovat, tak spolu s prací na úseku výkonu státní správy v souladu s obecně závaznými předpisy a těmito koncepcemi musejí sehrát rozhodující úlohu v dalším směřování ke zlepšení. Z došlých písemných a jinak uplatněných připomínek (viz kap. 14) je zřejmé, že mnohé z nich se vztahují spíše k obsahu, úkolům a cílům Územního plánu hlavního města Prahy nebo k oborovým koncepcím a opatřením a na úrovni Strategického plánu je nelze řešit.

3. Charakteristiky životního prostředí v oblastech, které by mohly být provedením koncepce významně zasaženy

Potencionálně dotčené území ve smyslu ustanovení zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění je širší, než správní území Hlavního města Prahy jako kraje a přesahuje do Středočeského kraje. Proto bylo již v oznámení pro zjišťovací řízení navrženo rozšíření okruhu oslovených orgánů územní samosprávy a dotčených orgánů státní správy s působností i na území Středočeského kraje, především do obcí na území bývalých okresů Praha-východ a Praha-západ.

Toto území má typický charakter příměstské metropolitní oblasti, kde v návaznosti na zde se nacházející města a obce a na koridory dopravní infrastruktury dochází k rozvoji některých funkcí, souvisejících s fungováním hlavního města, ale také k ovlivnění životního prostředí a veřejného zdraví. V případě Prahy a jejího rozvoje jde především o ovlivnění rozvojem dopravní a technické infrastruktury. V silniční dopravě je nejzávažnějším zásahem do okolního území lokalizace vnějšího silničního okruhu města, který v některých svých částech opouští správní území hlavního města i kraje Praha do území Středočeského kraje, dále zaústění některých silnic nebo dálnic, jako je dálnice D3 v prostoru Jesenice a na ně navazujících silničních radiál vč. napojení tzv. „Nové Komořanské“ na silniční okruh v prostoru Modřany - Komořany. V letecké dopravě je to ovlivnění rozšiřujícím se provozem a připravovanou výstavbou paralelní vzletové a přistávací dráhy na letišti Ruzyně a jeho uvažovaná dopravní obsluha kolejovou dopravou, ale i zvýšený provoz na letišti Točná, který se stává předmětem stížností v přilehlé zástavbě. V železniční dopravě se to bude týkat nejen v současnosti realizovaného tzv. „nového spojení“ zaústujícího nově trati od severu a východu do žst. Praha Hlavní nádraží, ale i koridorů pro budoucí zaústění

vysokorychlostních tratí do pražského železničního uzlu a rozvoje systému Pražské integrované dopravní služby. V technické infrastruktuře pak v závislosti na rozhodnutí o definitivním umístění Ústřední čistírny odpadních vod (ÚČOV) a nakládání s kaly z jejího provozu půjde zejména o kalové hospodářství, které se uvažuje umístit mimo území města do lokality Drasty, stejně jako už mimo ně zasahuje zásobování Prahy teplem, elektřinou, pitnou vodou, ve spojích a v odpadovém hospodářství. Odklad vymístění ÚČOV z Trojské kotliny a investování do provizoria ke splnění limitů EU pro vody vypouštěné do Vltavy do r. 2010 za cenu záboru ploch zeleně a ÚSES ovšem nezlepší, ale na neurčitou dobu dokonce zhorší kvalitu životního prostředí v této významné residenční, sportovní a rekreační části města (Stromovka, ZOO, Botanická zahrada, Bubeneč, Trója). Kromě osídlení by vlivy různými subjekty navrhovaných staveb, aktivit a zařízení, uvažovaných v případě nerealizování posuzované koncepce, mohly představovat značné další zábory zemědělské půdy, narušení celistvosti ÚSES, možné zásahy do významných krajinných prvků, krajinného rázu, do hmotné podstaty i kompozice památkových souborů, režimu povrchových a podzemních vod, do chráněných území přírody vč. území NATURA 2000 a rostoucí expozici přírodního prostředí imisnímu a hlukovému (rušivému) zatížení.

Vzhledem k vysokému podílu agrocenóz v okolí Prahy byl orgány hlavního města, Středočeského kraje a Ministerstva životního prostředí v nedávné minulosti deklarován záměr vybudovat kolem Prahy prstenec lesů, přispívajících k biodiverzitě území, ke zlepšení klimatu, čistoty a vlhkosti ovzduší, posílení vodohospodářských a půdoochranných funkcí území a k rozšíření rekreačních příležitostí pro obyvatele Prahy a okolí. Tento záměr po odpovědném zvážení není v současnosti rozvíjen a prosazován v celém původně navrženém rozsahu a nebyl ve své původní podobě do Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy, Územního plánu velkého územního celku Pražského regionu ani do změny Z 1000/00 Územního plánu hl. m. Prahy a do Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy promítnut. V navrhované homogenní podobě byl shledán jako majetkoprávně i ekonomicky zatím nereálný, nehledě ke skutečnosti, že výrazné součásti uvažovaných pozemků se nacházejí mimo správní území hl. m. Prahy. Počítá se však s realizací jeho dílčích segmentů tam, kde to dovolí vlastnické vztahy a zájmy, disponibilní prostředky a kde jde o pozemky na správním území hlavního města, počínaje 6. vlnou změn ÚPn SÚ hl. m. Prahy, která již byla posouzena v SEA a která se připravuje ke schválení.

V rámci Pražského regionu lze nalézt kromě výrazných rozloh zemědělské a v tom orné půdy zejména v severním segmentu okolí Prahy i stará průmyslová města jako Kladno, Kralupy nad Vltavou, Neratovice, Čelákovice, která se potýkají dodnes se zátěží životního prostředí související s charakterem výroby (těžba a úprava uhlí, hutní, těžký chemický a strojírenský průmysl). V jižním segmentu s vyšším podílem lesů je více zastoupena rekreace. Životní prostředí poškozující výroba zde byla soustředěna do menších lokalit nebo byla z hlediska negativních vlivů na životní prostředí již výrazně zredukována (Beroun - Králův Dvůr, Mníšek pod Brdy, Příbram).

Dotčené území včetně okolí v Pražském regionu a v dalších průmyslových centrech kraje vykazuje tedy všechny znaky silně urbanizovaného, průmyslem a dopravou zatíženého území se všemi důsledky na kvalitu ovzduší, vod, půdy i bioty, s vysokou surovinovou a energetickou náročností lidských aktivit, produkcí odpadů a expozicí obyvatel hluku. Obsahuje však i rozsáhlá území přírodního nebo přírodě blízkého charakteru s relativně příznivým životním prostředím, včetně velko- i maloplošných chráněných území přírody a lokalit schválených nebo navržených do sítě NATURA 2000, území vhodných pro rekreaci i bydlení a hodných ochrany. Diferencovaný přístup k těmto územím je jednou ze zásad uložených k funkčnímu a prostorovému uspořádání území v Územním plánu hlavního města Prahy.

Z hlediska jednotlivých složek životního prostředí lze situaci charakterizovat následujícími údaji, převzatými z Ročenky životního prostředí v ČR v době zadání vyhodnocení:

Ovzduší

Znečištění ovzduší je v současnosti v hl. m. Praze největší ze všech krajů ČR. V průběhu let 1990 - 2000 došlo v Pražském regionu zejména díky dopravě k menšímu celkovému zlepšení stavu ovzduší, než v Podkrušnohoří a na Ostravsku - Karvinsku, které byly v mnoha parametrech znečištění do roku 1990 horší. Podle seznamu vydaného v srpnu 2002 MŽP bylo celé území hl. m. Prahy vyhlášeno oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší. K překračování limitů dochází u šesti znečišťujících látek, na více než 50 % Prahy je překročen limit alespoň pro jednu látku. Hlavním zdrojem znečišťování je automobilová doprava, která představuje zatím nejhůře regulovatelnou skupinu ze všech zdrojů znečištění ovzduší. K plošnému překročení imisních limitů dochází u suspendovaných částic (jemná frakce PM₁₀), významný podíl celkové hodnoty je tvořen sekundární prašností. V centru města dochází k překračování limitů oxidu dusičitého, resp. oxidů dusíku, obdobně kolem hlavních komunikací a u cementárny Radotín. Především vlivem lokálního vytápění dochází k plošnému překračování imisního limitu u polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU), problémem jsou také imise benzenu. V dopravně nejvíce zatížených lokalitách jsou překračovány imisní limity oxidu uhelnatého. V okrajových částech města dochází k překračování imisního limitu pro ozón.

Převažující podíl na emisích znečišťujících látek, produkovaných v hl. m. Praze, má stále narůstající automobilová doprava. V produkci oxidů dusíku a oxidu uhelnatého jsou mobilní zdroje výrazně dominantní. V porovnání s rokem 2001 dle nové metodiky (ATEM) došlo u mobilních zdrojů k mírnému poklesu emisí NO_x a k mírnému nárůstu emisí CO. V roce 2002 byl jejich podíl na celkových emisích NO_x přes 80 % a na emisích CO více než 90 %. Emise benzenu byly vypočteny na 766 t a emise formaldehydu na 709 t za rok (zdroj ATEM). Na území hl. m. Prahy je zřejmý trvalý dlouhodobý pokles emisí tuhých znečišťujících látek (TZL), SO₂ i NO_x ze stacionárních zdrojů. V roce 2002 došlo oproti roku 2001 k dalšímu poklesu emisí TZL, SO₂ a NO_x. Uplatnění nové metodiky výpočtu pro malé zdroje, využívající údaje ze sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001, způsobuje poměrně významný meziroční pokles emisí malých zdrojů. Příznivý vývoj je důsledkem jednak snižování spotřeby paliv (nárůst využití tepla z tepelného napáječe Mělník - Praha, úspory ve spotřebě tepelné energie u odběratelů, snížení objemu průmyslové výroby po roce 1990), ale i změny skladby spalovaných paliv (nahrazování tuhých paliv plynnými palivy) a vyšší účinností provozu (rekonstrukce a modernizace kotelního fondu).

Voda

Ve státní síti sledování jakosti podzemních vod byly v hl. m. Praze v roce 2002 sledovány 2 objekty podzemních vod, na kterých byly odebrány celkem 3 vzorky. Lokální překročení normativu B bylo zjištěno v ukazateli Cl⁻ u 2 vzorků ve 2 lokalitách. Nebyla zjištěna zvýšená koncentrace NO₃⁻ v žádném z odebraných vzorků.

Na území hl. m. Prahy se nacházejí dva hlavní vodní toky, řeky Vltava a Berounka, a dále řada malých vodních toků. Sledovány byly 2 profily, Vltava - Podolí a Berounka - Lahovice. Ve skupině A byl na profilu Berounka - Lahovice veškerý fosfor ve IV. třídě a nerozpuštěné látky při 105 °C ve třídě V. Ostatní ukazatele se na obou profilech v této

skupině pohybovaly mezi třídami I. až III. Specifické organické látky jsou většinou ve třídě I, výjimečně ve třídě II, pouze profil Vltava - Podolí má ukazatele suma PAU zařazen do III. třídy. Ze skupiny kovů a metaloidů je na profilu Berounka - Lahovice veškeré železo ve IV. třídě a olovo ve třídě III., na profilu Vltava - Podolí je ve III. třídě veškeré železo a zinek. Biologické ukazatele mají nepříznivé zatřídění u chlorofylu na profilu Berounka - Lahovice, které odpovídá V. třídě.

Centrální kanalizační síť byla v hl. m. Praze založena jako jednotná, která odvádí splaškové a dešťové vody jedním potrubím. Nově budovaná sídliště na okrajích Prahy a připojené obce mají kanalizační síť oddílnou, některé okrajové části města však dodnes nemají kanalizační síť dobudovanou a nezávadná likvidace splaškových vod není zajištěna. Sídlíšní splaškové sítě jsou připojeny na kmenové stoky jednotné centrální soustavy. Tato soustava odvádí vody do Ústřední čistírny odpadních vod na Císařském ostrově v Tróji (ÚČOV). Přestože ÚČOV prošla intenzifikací, nespĺňuje požadavky na vypouštění znečištění dle stávající platné legislativy. Vodoprávní úřad udělil povolení k vypouštění pouze na dobu do 31. 12. 2005. V roce 2002 vlivem povodní bylo z ÚČOV vypuštěno do povrchových vod 3 973 t BSK₅ a 10 058 t nerozpuštěných látek. Dosud není vyřešena s konečnou dlouhodobou perspektivou ani lokalizace ÚČOV, ani např. způsob a místo zneškodňování čistírenských kalů. Město ve spolupráci s provozovatelem připravují soubor investic, které uvedou parametry ÚČOV do roku 2010 do souladu s požadavky předpisů EU (připravovaná změna Z 1525 ÚPn SÚ). Lze se obávat, že touto investicí se oddálí žádoucí výhledové vymístění ÚČOV z tohoto cenného rekreačního, sportovního i sídelního prostoru a nebude se dostávat prostředků pro dobudování kanalizace v některých okrajových částech města, kde dosud není.

Kromě ÚČOV jsou na území hl. m. Prahy v provozu nebo ve výstavbě další pobočné - lokální čistírny odpadních vod (ČOV) v celkovém počtu 24. V domech napojených na veřejnou kanalizaci s koncovou ČOV bydlí 1 149 000 obyvatel, což představuje 99,2 % z celkového počtu obyvatel.

Půda

V roce 2002 dále pokračoval trend poklesu rozlohy zemědělské půdy a nárůstu zastavěných ploch. Od roku 1990 se rozloha zemědělské půdy snížila o 493 ha (za rok 2002 o 45 ha) a rozloha zastavěné plochy se zvýšila o 596 ha (za rok 2001 o 30 ha). Přetrvává tlak na zábor zemědělské půdy pro výstavbu obchodních areálů, dopravních staveb i pro bytovou výstavbu. Dalším problémem jsou požadované změny územního plánu v neprospěch stávajících i navržených ploch zeleně. Nízké procento dosud realizovaných nových ploch zeleně na orné půdě dle územního plánu je důsledkem mj. nízkého podílu navržených ploch v majetku města a zároveň obtížnosti až nemožnosti realizace územních systémů ekologické stability na pozemcích ve správě Pozemkového fondu ČR a soukromých majitelů. Souběžným jevem je také zhoršení odtokových poměrů (zrychlení odtoku a objemu kulminačních vln) v důsledku zvyšování rozlohy zpevněných ploch. V 6. vlně změn ÚPn SÚ však již jsou navrženy některé převody ZPF na lesy a nelesní zeleň, které by v případě realizace výrazně přispěly ke zlepšení čistoty ovzduší, mikroklimatu hlavního města, kvality jeho rekreačního zázemí i zlepšení retenčních schopností a k biodiverzitě krajiny, k ochraně půdy před vodní a větrnou erozí.

Horninové prostředí

Zastoupení ložisek nerostných surovin na území hl. m. Prahy je malé. Jedná se většinou pouze o nevýhradní ložiska suroviny nerudní a stavební. V regionu Prahy je

8 dobývacích prostorů, z toho 7 těžných na jeho jihozápadním okraji. Jedná se o těžná ložiska drceného kameniva Zbraslav, v současné době netěžená ložiska drceného kamene Radotín - Špička a Kosoř - Hvíždalka. Těžené ložisko kamene pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu je na lokalitě Cikánka, těžené ložisko pórovinových jílu pro výrobu keramiky na ložisku Přední Kopanina. V současné době jsou těžena dvě výhradní ložiska cementářské suroviny Radotín - Hvíždalka a Radotín - Špička. Na východním okraji Prahy leží netěžená výhradní ložiska cihlářské suroviny Štěrboholy a Kolovraty. Nevýhradními ložisky cihlářské suroviny v téže oblasti jsou pak ložiska Uhříněves a část ložiska Sluštice - Pacov. Zatím netěžená jsou i tři výhradní ložiska šterkopísku v údolní nivě Berounky mezi Lahovicemi a Lipenci, jejich otvírka se ale už připravuje v souvislosti s výstavbou přilehlého úseku silničního okruhu a se záměry na rekreační využití vodních ploch, vzniklých po vytěžení části zdejších zásob. Na lokalitě Přední Kopanina se těží nevýhradní ložisko stavebního kamene tzv. „zlaté opuky“, která má zásadní význam pro opravy historických budov v Praze.

Závažnými problémy v budoucnosti mohou být staré nelegální nebo dříve nedobře spravované skládky odpadů jako např. v lokalitě Slivenec, kde není jasné, co zde bylo uloženo, případně zavážení starých lomů (např. Požáry, Cikánka) výkopovým materiálem ze stavby metra nebo z velkých dopravních staveb. S růstem poplatků za odvoz odpadů je spojeno nebezpečí rozšiřování počtu a rozsahu nových černých skládek na území města i mimo ně, kterému je nutno čelit uvážlivou poplatkovou politikou.

Příroda

Chráněná území (v celkovém počtu 89) a přírodní parky (v celkovém počtu 11) představují 22,8 % celkového území hl. m. Prahy.

V rámci vytváření soustavy lokalit NATURA 2000 je na území hl. m. Prahy navrženo celkem 8 evropsky významných lokalit: Blatov a Xaverovský háj, Obora Hvězda, Milíčovský les, Cikánka, Praha - Petřín, Praha - Letňany, Radotínské údolí a Břežanské údolí, z toho 1 lokalita je od 1. 6. 2005 vyhlášena jako národní přírodní památka:

<i>Kód lokality</i>	<i>Název lokality</i>	<i>Kraj</i>	<i>Správce území</i>	<i>Status lokality</i>
CZ0110142	Blatov a Xaverovský háj	A		Navrženo
CZ0113001	Obora Hvězda	A		Navrženo
CZ0113002	Milíčovský les	A		Navrženo
CZ0113005	Lochkovský profil	A		Navrženo
CZ0113773	Praha - Petřín	A		Navrženo
CZ0113774	Praha - letiště Letňany	A		Schváleno - NPP*
CZ0114001	Radotínské údolí	A, S		Navrženo
CZ0213779	Břežanské údolí	A, S		Navrženo

Na území hlavního města Prahy není vyhlášena ani navržena žádná „ptačí oblast“.

Hodnocení vlivů realizace Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy na evropsky významné lokality sítě NATURA 2000 je uvedeno v Příloze 1.

Celkový počet vyhlášených památných stromů představuje 123 jedinců. Sledování některých druhů v chráněných územích (brouci, motýli, herpetofauna, avifauna) ukazuje růst počtu druhů, ale převážně typicky expanzivních, naopak ubývání druhů vzácnějších, ohrožených a chráněných, jako důsledek šíření degradovaných a ruderalizovaných ploch z důvodů nedostatečné péče o území, rostoucí návštěvnosti a míry rušení. Dle Systému péče o zeleň v hl. m. Praze je celková rozloha městské zeleně v parcích a zahradách 2 556 ha, přičemž plochy mimořádné důležitosti představují 221 ha. Malá pozornost byla v Praze zatím věnována ochraně krajinného rázu a investičními záměry i realizovanou výstavbou v těsné blízkosti jsou bezprostředně ohrožena některá maloplošná chráněná území přírody (např. v Šáreckém, Prokopském a Dalejském údolí, Prosecké skály), vč. lokalit schválených (Letňany¹) nebo navržených (Milíčovský les) do soustavy evropských chráněných území NATURA 2000.

Lesy

Výměra lesů v hl. m. Praze je 4 586 ha, tj. 9,2 % plochy území. Z důvodů převažující nadmořské výšky 200 – 300 m n.m. vyplývá i zastoupení lesních vegetačních stupňů (LVS). V hl. m. Praze výrazně převažuje 1. LVS, 2. LVS je zastoupen jen asi 10 % a 3. LVS je zastoupen jen zanedbatelně. Jedná se o lesy mimořádně silně rekreačně zatížené, které jsou vedeny především v kategorii lesa zvláštního určení, tj. jako lesy příměstské a se zvýšenou rekreační funkcí. Z hlediska vlastnické struktury je převážná část lesů v majetku hl. m. Prahy, dále pak v majetku státu a cca 15 % vlastní fyzické a právnické osoby. Věkové složení porostů v hl. m. Praze je charakteristické nevyrovnaností. Lesní porosty jsou nerovnoměrně rozmístěny, řada katastrálních území je zcela bez lesů. Imisní poškození vykazují porosty na celé ploše. Zvyšující se hustota automobilové dopravy způsobuje další zhoršování zdravotního stavu lesních porostů i rozptýlené zeleně rostoucí mimo les, zejména v pásech kolem kapacitních silničních komunikací s vysokou intenzitou dopravy. I v místech evidenčně vysokého zastoupení zeleně v plochách města je pak díky „mrtvým“ stromům skutečný rozsah aktivní funkční zeleně, důležité pro odstraňování prachu a škodlivin z ovzduší, pro tvorbu kyslíku, pro zastínění a pro zvlhčování a ochlazování vzduchu jako důležitých charakteristik mikroklimatu, nedostatečný. Patrný je dále přímý tlak zástavby na okraje lesa (viz ve výsledném návrhu neakceptovaný rozsah záborů PUPFL ze zadání 6. vlny změn ÚPn SÚ hl. m. Prahy) a stále rostoucí vandalismus, postihující i prvky přírodního prostředí.

Odpady

V roce 2002 pokračoval stálý nárůst produkce odpadů v téměř všech odvětvích. Produkce odpadů v hl. m. Praze v roce 2002 byla 3 741 kt (zdroj VÚV T. G. M. – CeHO). Největší objem představuje odpad ze stavebnictví (cca 50 % celkové produkce). Komunálního odpadu (celá skupina 20 dle Katalogu odpadů) bylo 560 kt.

Následkem povodní v roce 2002 vzniklo na území hl. m. Prahy velké množství odpadů. Na skládky bylo uloženo cca 226 000 t povodňového odpadu vzniklého na území

¹ Vyhláška MŽP č. 184/2005 Sb. o vyhlášení Národní přírodní památky Letiště Letňany a stanovení jejích bližších ochranných podmínek

hl. m. Prahy. K 31. 10. 2002 se energeticky využilo cca 4 000 t povodňového odpadu ve spalovně Malešice. V souvislosti se vzniklou situací bylo sebráno 106 t nebezpečného odpadu, z toho cca 1,8 tis. ks chladniček a mrazniček. Za necelých 11 měsíců po povodni bylo vyklizeno 15 mezideponií, které sloužily k přechodnému uložení odpadů vzniklých během povodně. Přechodně uložený povodňový odpad neovlivnil negativním způsobem trvale kvalitu půdy ani horninového prostředí v podloží.

V roce 2002 dále probíhal celoplošný komplexní systém třídění komunálního odpadu spočívající v třídění odpadu na následující druhy:

- papír a lepenka
- sklo směsné
- plasty směsné
- objemný odpad
- směsný odpad
- nebezpečný odpad
- kovy železné a neželezné, stavební suť, elektrotechnický odpad, odpad z údržby zeleně, dřevěný odpad, pneumatiky.

Separovaný sběr je na území hl. m. Prahy zajišťován donáškovým, odvozným a kombinovaným systémem. Počet sběrných míst v donáškovém systému je cca 2 900. V odvozném systému jsou plastové sběrné nádoby umístěny přímo v bytových objektech v počtu až 1 200 míst.

V roce 2002 vzniklo na území hl. m. Prahy 281 800 t směsného komunálního odpadu (SKO, kat. č. 20 03 01). Množství SKO tak stoupl o 9,6 % ve srovnání s rokem 2001. Tento nárůst byl způsoben zejména vyšší produkcí směsného (zbytkového) odpadu v důsledku zavedení kapitační platby za odpad.

Účinnost třídění (materiálové využití) odpadu představuje 14,3 % hmotnosti odpadu (včetně využití škváry ve stavebnictví a popílku jako technologického materiálu).

Na území hl. m. Prahy, případně v dostupné vzdálenosti mimo hl. m. Prahu, jsou v současnosti provozovány tyto technologie v oblasti nakládání s komunálním odpadem:

- skládky komunálního odpadu
- spalovna komunálního odpadu
- dotřídňovací linky
- sběrné dvory
- kompostárny
- recyklace stavební suti.

Skládka netříděného komunálního odpadu Ďáblice má celkovou kapacitu cca 1,7 mil. m³. Je zde vybudován systém odvádění skládkového plynu z tělesa skládky, plyn je využíván k výrobě tepelné a elektrické energie pomocí tzv. kogenerační jednotky. Skládka komunálních odpadů Ůholičky (u Velkých Přílep), má celkovou projektovanou kapacitu 2,8 mil. m³ a životnost do roku 2016. K energetickému využívání komunálního odpadu slouží spalovna v Praze 10 - Malešicích, jejímž provozovatelem jsou Pražské služby, a.s. Roční projektovaná kapacita spalovny je 310 000 t komunálního odpadu. Dotřídňovací linka společnosti Pražské služby, a.s. je v provozu od poloviny roku 2000. Je určena pro dotřídění papíru, lepenky, novin, časopisů a smíšeného papíru z tříděného sběru od obyvatel z území hl. m. Prahy. Na území města není dotřídňovací linka na třídění skla; směsné sklo je předáváno

ke zpracování. V roce 2002 byla pro vyřídění plastů z ekonomických důvodů využívána dotřídňovací linka společnosti Sledge, s.r.o.

Hl. m. Praha provozuje šest sběrných dvorů, Městské části Praha 4, Praha 6 a Praha 10 provozují také dvory ve vlastní režii. Síť sběrných dvorů umožňuje odkládat vybrané druhy odpadů ve větším množství a více druzích. Jedná se o objemný odpad, stavební odpad, odpad ze zeleně, elektrošrot, dřevo, kovy, papír, sklo a plasty a také nebezpečné složky komunálního odpadu včetně vyřazených chladniček. V roce 2002 byl ve dvorech uložen odpad od 43 780 uživatelů a bylo v nich soustředěno celkem 10 547 t odpadu. Kromě stabilních sběrných dvorů byl zkušebně zahájen pilotní projekt tzv. mobilních sběrných dvorů na území městské části Praha 11.

V roce 2002 bylo odevzdáno celkem 520 653 kg nebezpečného odpadu včetně chladicích zařízení. Sběr nebezpečného odpadu probíhá na území hl. m. Prahy v několika úrovních:

- mobilní sběr - celkem 250 tras s 8 zastávkami;
- stabilní sběr - celkem 21 stabilních shromažďovacích míst nebezpečného odpadu;
- sběr chladicích zařízení - 15 stabilních shromažďovacích míst nebezpečného odpadu;
- sběr monočládků - 550 míst v úřadech městských částí, na základních a středních školách;
- sběr léků a rtuťových teploměrů - celkem 240 lékáren.

Staré ekologické zátěže

Na území hl. m. Prahy bylo v roce 2003 evidováno 1 606 skládek a starých zátěží na celkové ploše 1 139 ha. Dále probíhá upřesňování evidence starých zátěží.

Z výše uvedeného popisu stavu a tendencí lze za **nejvýznamnější problémy** ochrany životního prostředí v hl. m. Praze ve světle Aktualizace SPn HMP považovat:

- vysokou intenzitu a zatím nezvládnutý nárůst automobilové dopravy (přetížení komunikací v centru města, nedokončený systém objízdných tras kolem hl. m. Prahy a vnitřní části města, nevyřešené parkování);
- znečištění ovzduší převážně jako důsledek automobilové dopravy (NO₂ resp. NO_x, aromatické uhlovodíky, CO, spolu s nedostatečným úklidem ulic a veřejných prostranství i poléťavý prach PM10);
- vysokou zátěž obyvatelstva nadměrným hlukem, jehož zdrojem je převážně automobilová doprava, ale i kolejová doprava, v některých částech města doprava letecká a intenzivní stavební činnost;
- úbytek nezastavěných ploch a zeleně ve městě zvyšováním koeficientu míry využití území, nárůst investiční výstavby a komerční tlak na změny územního plánu v neprospěch ploch zeleně a zemědělské půdy, vč. ohrožení předmětu ochrany některých lokalit schválených (Letňany) nebo navržených (Milíčovský les) do soustavy NATURA 2000 přílišným přiblížením a intenzitou zástavby;
- stále malý podíl separovaného sběru, nekázeň obyvatel znehodnocující tříděný odpad, nedořešení uspokojivého zneškodňování některých komodit na celém území hlavního města (např. autovraky, elektrošrot, textil) a nedostatky ve svozu komunálního odpadu, umožňující rozmnožování hlodavců, hmyzu a zvyšující zdravotní rizika prostředí;
- ochranu území a staveb proti povodním.

4. Veškeré současné problémy životního prostředí, které jsou významné pro koncepci, zejména vztahující se k oblastem se zvláštním významem pro životní prostředí

Pro zlepšení stavu ovzduší v přízemní vrstvě atmosféry a snížení expozice obyvatel i návštěvníků Prahy hluku je klíčovým opatřením výrazná změna v dopravní obsluze města a příměstské oblasti. Jde zejména o snižování podílu a regulaci individuální automobilové dopravy ve prospěch dopravy veřejné, o posilování elektrické trakce v kolejové dopravě elektrifikací dalších tratí a o rozšíření obsluhy osobními vlaky a tramvajemi na úkor autobusů, o další rozvíjení systému Park and Ride (P+R) s motivací cestujících k přestupu z IAD na MHD již na hranicích města nebo ve sběrných stanicích mimo ně v systému ROPID, a konečně i v odstranění překážejících parkujících vozidel z uličních profilů do podzemních i nadzemních garáží a odstavných stání a jejich uvolnění pro pouhý průjezd vozidel, pěší a cyklisty. Jde dále o omezení či zákaz vjezdu těžké nákladní automobilové dopravy do města a zajištění zásobování dodávkovými automobily nebo elektromobily nižší tonáže, vyloučení tranzitu z vnitřní uliční sítě dobudováním vnějšího silničního i městského okruhu a kapacitních spojovacích radiál v návaznosti na silniční síť ČR, směřující do Prahy tak, aby každé místo v Praze bylo dosažitelné bez nutnosti absolvování dlouhých průjezdů základní obslužnou uliční sítí z těchto okruhů a radiál. Jde ovšem i o zpřísnění podmínek pro provádění staveb a podstatně častější a kvalitnější úklid ulic, veřejných prostranství i zeleně ke snížení sekundární prašnosti, které zatím ani v aktualizovaném Strategickém plánu nejsou dost zdůrazněny, ačkoliv tím Praha zatím zaostává za evropskými metropolemi.

V souvislosti s žádoucí a Strategickým plánem deklarovanou změnou ekonomického profilu hlavního města z města průmyslového na město rezidenční, město školství, vědy a výzkumu, služeb pro podnikání, zahraničních zastoupení firem i bank, mezinárodních institucí, špičkových zdravotnických, kulturních, sportovních a administrativních zařízení a institucí státu, bude třeba zvýšenou pozornost věnovat problematice „brownfields“, sanace starých ekologických zátěží, přestavbě a novému funkčnímu využití ploch po průmyslu, dožilém technickém vybavení města, po armádě a zemědělské výrobě. Je to jedno z opatření, která mohou snížit tlak na zábory ZPF, pozemků určených k plnění funkce lesa a přírodního prostředí pro novou výstavbu a současně využít ploch již přírodě odebraných, technickou vybaveností a dopravní obsluhou již zapojených do městského organismu a odstranit urbanistické, bezpečnostní i ekologické závady v organismu města. Také o větší důraz na tuto dimenzi rozvoje je proto Aktualizace Strategického plánu obohacena.

Komunální odpady jsou ve městě již po léta tříděny a na úkor objemů netříděného směsného odpadu se rozvíjí separovaný sběr skla, plastů a papíru, nově i textilu a materiálůve kombinovaných obalů typu Tetrapack. Přesto jsou zatím vysoké podíly odpadu nadále zneškodňovány skládkováním a spalováním a podíl plnohodnotného materiálového druhotného využití jiným zpracováním je oproti vyspělým zemím stále nízký. Aktualizace Strategického plánu proto v souladu s Plánem odpadového hospodářství ČR a Programem odpadového hospodářství Prahy jako kraje přispívá k vytváření podmínek pro zvýšení podílu tříděného a dále zpracovávaného odpadu a k vyšší kulturnosti jejich sběru, svozu a další manipulace s nimi.

Zábory dosud nezastavěných území a ploch zeleně uvnitř i vně intravilánu města pro bydlení, obchod, skladování a výrobu jsou v posledních 15 letech enormně vysoké přesto, že obyvatel v ČR i v hlavním městě až donedávna spíše ubývalo. Tisíce návrhů na změny územního plánu města jsou převážnou většinou motivovány snahou získat pozemky pro výstavbu rodinných domků, nájemních domů, obchody a služby a pro výrobu na úkor

přírodního prostředí, zejména ZPF a zeleně. Aktualizace Strategického plánu zakotvuje vůli samosprávy města spolu s územním plánem vytvořit účinnou bariéru tomuto pro životní prostředí nepříznivému trendu. Získání výjimek nebo docílení změn by mělo být mnohem těžší, než dosud, spojené vždy s povinností zřízení nejméně rovnocenné náhrady na jiných k tomu vhodných pozemcích. Některé pozemky a plochy by se měly stát naprostým „tabu“, ať už se jedná o chráněná území přírody nebo památky a jejich ochranná pásma, archeologická naleziště, sesuvná či poddolovaná území nebo pozemky důležité pro krajinný ráz a vedutu města. Nově k tomu přibyly lokality, které v souladu s novelou zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (úplné znění zákon č. 460/2004 Sb.) tvoří součást evropské sítě chráněných území přírody NATURA 2000. V Aktualizaci Strategického plánu je také zpřesněn a zrealizován původní záměr deklarovaný představiteli hlavního města Prahy, Středočeského kraje a Ministerstva životního prostředí, týkající se realizace „Zeleného pásu kolem Prahy“. Pro realizaci jeho 1. dílčí části vytváří územně plánovací předpoklady zmíněný návrh 6. vlny změn ÚPn SÚ hl. města Prahy.

Výrazný nový impuls pro zábery ploch pro novou občanskou, zejména sportovní vybavenost, hromadné ubytovací a stravovací kapacity a zařízení pro dopravu by patrně znamenalo rozhodnutí o pořádání Letních olympijských her v Praze v roce 2016 nebo 2020. Dopady na životní prostředí by se lišily podle míry využití stávajících rekonstruovaných zařízení a nutnosti výstavby nových. Dosavadní podklady a studie tohoto záměru však zatím neposkytují dost údajů o věcných nárocích a souvislostech a nelze je tedy v rámci této práce odpovědně vyhodnotit. Přesto jsou v následujících kapitolách alespoň verbálně zmíněna v úvahu připadající hlavní environmentální a zdravotní rizika. Tím důležitější je ovšem zdůraznění potřeby důkladného ověření všech potřebných ekonomických, politických, environmentálních, zdravotních a kulturních souvislostí v navazujících pracích ještě před definitivním rozhodnutím, zda hry v Praze konat, či nikoliv.

V Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy je v souladu se zkušenostmi z povodní v roce 2002 věnována zvýšená pozornost protipovodňové ochraně.

Za nejvýznamnější problémy ochrany životního prostředí v hl. m. Praze, které mají bezprostřední vztah k obsahu Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy, lze proto považovat:

- vysokou intenzitu a zatím nezvládnutý nárůst automobilové dopravy (přetížení komunikací v centru města, nedokončený systém objízdných tras kolem hl. m. Prahy a vnitřní části města, nevyřešené parkování);
- znečištění ovzduší převážně jako důsledek automobilové dopravy (NO_2 resp. NO_x , aromatické uhlovodíky, CO, polévatý prach PM_{10});
- vysokou zátěž obyvatelstva nadměrným hlukem, jehož zdrojem je převážně automobilová doprava, ale i intenzivní stavební činnost;
- úbytek nezastavěných ploch, nárůst investiční výstavby a komerční tlak na změny územního plánu v neprospěch ploch zeleně a zemědělské půdy;
- ochrana území a staveb proti povodním;
- nedořešení problematiky požadovaného standardu čištění odpadních vod po roce 2010, a to i v souvislosti s územními limity souvisejícími s lokalizací stávající a nejasností lokalizace výhledové nové ÚČOV, když její zachování na Císařském ostrově není ani při současně vkládaných 10 mld. Kč do technologie v dlouhodobém výhledu vhodné;

- špatný stav vodovodní a kanalizační sítě, z toho vyplývající vysoké ztráty v rozvodech a poruchy zásobování u pitné vody a kontaminace a vymílání podloží u kanalizace;
- nedobudování kanalizace a řádného čištění splaškových vod v některých okrajových částech města,
- znečištění povrchových vod;
- zhoršení odtokových poměrů města v důsledku úbytku nezastavěných a nezpevněných ploch, nízké procento realizovaných nových prvků ÚSES a dalších ploch zeleně na orné půdě, střet zájmů investiční výstavby a územního systému ekologické stability;
- nezbytnost rychlejší revitalizace poškozených a neadekvátně využívaných ploch;
- stálý nárůst produkce odpadů v téměř všech odvětvích (nejvyšší nárůst ve stavebnictví a v oblasti komunálních a průmyslových odpadů), nedostatky v separaci odpadů, včasnosti svozu a jejich následného využití, řešení problematiky nepovolených skládek a starých zátěží, rezervy v oblasti nakládání s autovraky.

Většina těchto problémů životního prostředí nachází svůj odraz ve strategických cílech Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy a jejich řešení má být zahrnuto v navazujícím Akčním programu a v souvisejících koncepcích. Lze konstatovat, že teprve Aktualizace SPn HMP, zpracování Management Planu pro historické jádro hlavního města jako památky zapsané na seznam světového kulturního dědictví UNESCO a na ně navazující nová územně-plánovací dokumentace zpracovávaná podle nového stavebního zákona č. 183/2006 Sb. a předpisů navazujících, zajistí na úseku regulace lidských aktivit k ochraně veřejných zájmů zásadní obrat.

5. Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní, komunitární a vnitrostátní úrovni, které mají vztah k Aktualizaci Strategickému plánu hlavního města Prahy

Původní Strategický plán hlavního města Prahy byl vytvářen ve spolupráci s odborníky ze zahraničí, zejména z Velké Británie, Holandska a SRN, a respektuje proto rámcově jak formální, tak obsahové požadavky na takové dokumenty, akceptované v Evropě. Zásady zde obsažené respektují Evropskou chartu prostorového plánování a obecně přijímané na ni navazující principy pro rozvoj měst. Aktualizovaný Strategický plán s vědomím kumulace problémů provozně - technických, ekonomických i environmentálních u velkoměst nenavrhuje další výraznější růst počtu obyvatel hlavního města, ani jeho další extenzivní plošný růst, ale zlepšenou kooperaci rozvoje se sídly Středočeského kraje.

Dopravní záměry obsažené v aktualizovaném Strategickém plánu hlavního města Prahy odpovídají trendům, daným Bílou knihou o Evropské dopravě. Zohledňují důsledky polohy Prahy v srdci Evropy, na důležitých transevropských tazích a dopravních sítích a chrání Prahu (až na leteckou dopravu) před nadměrnou dopravní zátěží, které by mohla být vystavena při živelném vývoji dopravy na sjednocujícím se kontinentu.

Aktualizovaný Strategický plán hlavního města Prahy považuje zlepšení stavu životního prostředí a dosažení jeho úrovně jako u souměřitelných metropolí Evropy (např. Mnichov) za jeden z předpokladů atraktivity a konkurenceschopnosti Prahy jak pro přilákání obyvatel, institucí, firem a pracovníků, tak pro mezinárodní cestovní ruch.

Praha se i s pomocí navazujících dílčích odvětvových regionálních koncepcí, zejména energetiky, dopravy a odpadového hospodářství, zaměří na snížení všech nepříznivých hodnot těch indikátorů životního prostředí, které překračují limity stanovené předpisy pro životní prostředí a veřejné zdraví, a to jak globálně za celé správní území, tak v exponovaných koridorech a lokálně v místech nejhoršího znečištění nebo poškození.

Ačkoliv se to v Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy výslovně nezdůrazňuje, téměř všechny zde deklarované záměry jsou v souladu s principy Agendy 21, s mnohými zásadami tvořícími základ hnutí „Zdravá města“ vyhlášeného Světovou zdravotnickou organizací (WHO), s principy Aarhuské úmluvy o právu na informace, účasti na veřejné správě a soudní ochraně veřejnosti, s Lisabonským programem rozvoje vědy, výzkumu, techniky a konkurenceschopnosti hospodářství EU a s dalšími mezinárodními dokumenty. Praxe však těmto deklaracím bohužel zatím ne vždy odpovídá a účast veřejnosti je někdy zajišťována formálně, ztěžována nebo zajišťována až v závěrečných fázích tvorby dokumentů, bez možnosti ovlivňovat již zadání a obsah. V tom je třeba dosáhnout zlepšení.

V průběhu platnosti Strategického plánu hlavního města Prahy proběhl v celé ČR v souladu s vývojem ochrany přírody a krajiny v Evropě výběr lokalit evropské sítě chráněných území přírody a krajiny NATURA 2000, zaměřený na evropsky významné lokality výskytu chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů a tzv. „ptačí oblasti“. Proto se i Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy musí vypořádat s faktem, že na území Prahy bylo do této sítě navrženo 8 lokalit (ale žádná ptačí oblast), přičemž u lokality Praha - Letňany to významně omezilo záměry na rozvoj této městské části (výstaviště, příp. sportoviště pro LOH).

6. Závažné vlivy (včetně sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, pozitivních i negativních vlivů) Aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy na životní prostředí

V závěru zjišťovacího řízení MŽP bylo uloženo zaměřit se při vyhodnocení vlivů Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy mj. i na složky životního prostředí a veřejné zdraví. Toto vyhodnocení je obsahem Tabulky 2 na následujících stránkách s komentářem.

Porovnání cílů a opatření Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy s vybranými referenčními cíli rozhodujících k obsahu koncepcí se vztahujících mezinárodních i celostátních koncepcí týkajících se životního prostředí a veřejného zdraví je provedeno v Tabulce 2 s komentářem.

Závažné vlivy Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy na životní prostředí

Tab. 1 - Hodnocení vlivů jednotlivých strategických cílů Aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy na složky životního prostředí

	<i>voda</i>	<i>půda</i>	<i>ovzduší + klíma</i>	<i>horninové prostředí</i>	<i>biota (vč. lesů) + Natura 2000</i>	<i>infrastruktura pro ochr. ŽP</i>	<i>veřejné zdraví</i>	<i>poznámka</i>
STRATEGICKÉ CÍLE								
E 1 Rozvoj Prahy jako významného města nově formované Evropy	0	-1	0	0	0	+1	0	
E 2 Zajištění role Prahy jako respektovaného hlavního města státu a dobrého souseda	+1	-1	+2	0	+1	+2	+1	
K 1 Využití a rozvoj potenciálu města k zabezpečení jeho konkurenceschopnosti a prosperity	+1	-1	+2	0	0	+1	+1	
K 2 Zajištění finančních zdrojů pro realizaci strategických záměrů města	+1	0	+2	0	+1	+2	+1	
L 1 Posilování tradičního postavení Prahy jako centra vzdělanosti a humanity	+1	+1	+1	0	+1	+1	+2	
L 2 Podpora bytové výstavby, zachování a regenerace stávajícího bytového fondu	+1	0	+1	0	-1	+1	+1	
L 3 Kultivace prostředí města, podpora rozmanitosti a aktivit jeho obyvatel i návštěvníků	+2	+2	+2	+1	+2	+2	+2	

	<i>voda</i>	<i>půda</i>	<i>ovzduší + klima</i>	<i>horninové prostředí</i>	<i>biota (vč. lesů) + Natura 2000</i>	<i>infrastruktura pro ochr. ŽP</i>	<i>veřejné zdraví</i>	<i>poznámka</i>
P 1 Postupné zlepšení kvality ovzduší a vod, snížení hlukové zátěže	+2	+1	+2	+1	+2	+2	+2	
P 2 Udržitelnost energetických a materiálových toků	+2	+1	+2	+2	+1	+2	+2	
P 3 Trvale možný soulad městského a přírodního prostředí	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	
P 4 Rozvoj města respektující historické a kulturní dědictví	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
P 5 Koncepční řešení problémů životního prostředí se zapojením veřejnosti	+1	+1	+2	+1	+2	+1	+2	
I 1 Atraktivní integrovaný systém veřejné dopravy	+1	+2	+2	+1	+2	+2	+2	
I 2 Řízení a redukce užívání automobilů	+1	+2	+2	+2	+2	+2	+2	
I 3 Integrace do evropských dopravních sítí	0	-1	-1	0	-1	+1	0	
I 4 Příznivé podmínky pro pěší a cyklisty	+1	+1	+2	0	+1	+1	+2	
I 5 Spolehlivé a hospodárné zásobování kvalitní pitnou vodou	+2	+1	+1	+2	+1	+2	+2	
I 6 Ekologicky přijatelné odvodnění města - stoková síť a čištění odpadních vod	+2	+1	+1	+2	0	+1	+1	
I 7 Úsporné a udržitelné využívání primárních zdrojů energií a médií	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	
I 8 Evropský standard přenosu informací, společné ukládání inženýrských sítí do kolektorů	+1	+1	+1	+2	+1	+2	+1	

	<i>voda</i>	<i>půda</i>	<i>ovzduší + klima</i>	<i>horninové prostředí</i>	<i>biota (vč. lesů) + Natura 2000</i>	<i>infrastruktura pro ochr. ŽP</i>	<i>veřejné zdraví</i>	<i>poznámka</i>
B 1 Vytvoření image Prahy jako bezpečné metropole	+1	+1	+2	+1	+1	+2	+2	
B 2 Prosazení účinného systému prevence sociálně patologických jevů	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+2	
B 3 Rozvoj záchranného bezpečnostního systému	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	
B 4 Protipovodňová ochrana	+2	+2	+1	+1	+2	+2	+2	
S 1 Posílení postavení hlavního města Prahy ve struktuře veřejné správy ČR	+1	0	+1	0	+1	+1	+1	
S 2 Zvýšení výkonnosti a kvality správy města, zajištění účasti veřejnosti na řešení veřejných věcí	+1	+1	+2	+1	+2	+1	+1	
S 3 Produktivní používání kvalitních informačních služeb	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
R 1 Rovnoměrnější využití prostoru města	+1	+1	+2	0	+1	+2	+2	
R 2 Rozvoj kvalit prostorového uspořádání a architektury Prahy	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	

hodnocení	+2	silně pozitivní
	+1	pozitivní
	0	indiferentní nebo navzájem se rušící pozitivní a negativní vlivy
	-1	mírně negativní
	-2	silně negativní

Je zřejmé, že v kontextu vývoje v území, širších vztahů i legislativního prostředí se vyvíjí i hodnocení vlivů na životní prostředí jednotlivých strategických cílů.

Tab. 2 - Porovnání strategických cílů Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy s vybranými referenčními cíli pro oblast životního prostředí v Praze

Strategické cíle aktualizace SP HMP	Vybrané referenční cíle v oblasti životního prostředí										Poznámka
	výrazné snížení znečištění ovzduší (NO _x , PAU, CO, PM ₁₀)	zvýšení ochrany obyvatel před hlukem	zachování podílu zeleně na ploše území Prahy	zvýšení ochrany území a staveb před povodněmi	zlepšení čistoty povrchových toků	výrazné snížení ztrát v rozvodech pitné vody	dobudování a ochrana ÚSES	dekontaminace a znovuvyužití „brownfields“	zvýšení podílu separovaného sběru odpadu	řádné čištění odpadních vod i po r. 2010	
E 1 Rozvoj Prahy jako významného města nově formované Evropy	0	-1	-1	0	-1	0	-1	+1	0	+1	
E 2 Zajištění role Prahy jako respektovaného hlavního města státu a dobrého souseda	0	+1	0	-1	0	0	-1	+1	0	+1	
K 1 Využití a rozvoj potenciálu města k zabezpečení jeho konkurenceschopnosti a prosperity	-1	-1	-1	0	-1	0	-1	+1	+1	+1	
K 2 Zajištění finančních zdrojů pro realizaci strategických záměrů města	+1	+1	+1	+2	+1	+2	+1	+2	+1	+2	
L 1 Posilování tradičního postavení Prahy jako centra vzdělanosti a humanity	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
L 2 Podpora bytové výstavby, zachování a regenerace stávajícího bytového fondu	+1	+1	0	0	+1	+1	0	+1	+1	+1	

Strategické cíle aktualizace SP HMP	Vybrané referenční cíle v oblasti životního prostředí										Poznámka
	výrazné snížení znečištění ovzduší (NO _x , P _{M10} , CO, PM ₁₀)	zvýšení ochrany obyvatel před hlukem	zachování podílu zeleně na ploše území Prahy	zvýšení ochrany území a staveb před povodněmi	zlepšení čistoty povrchových toků	výrazné snížení ztrát v rozvodech pitné vody	dobudování a ochrana ÚSES	dekontaminace a znovuvyužití „brownfields“	zvýšení podílu separovaného sběru odpadu	řádné čištění odpadních vod i po r. 2010	
L 3 Kultivace prostředí města, podpora rozmanitosti a aktivit jeho obyvatel i návštěvníků	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+2	+2	+1	
P 1 Postupné zlepšení kvality ovzduší a vod, snížení hluku	+2	+2	+1	+1	+2	+1	+1	+1	+1	+2	
P 2 Udržitelnost energetických a materiálových toků	+2	+1	0	0	+1	+2	0	+2	+2	+1	
P 3 Trvale možný soulad městského a přírodního prostředí	+1	+1	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+1	+2	
P 4 Rozvoj města respektující historické a kulturní dědictví	0	+1	+1	-1	+1	0	+1	-1	0	+1	
P 5 Koncepční řešení problémů životního prostředí se zapojením veřejnosti	+2	+2	+2	+1	+2	+1	+1	+1	+2	+1	
I 1 Atraktivní integrovaný systém veřejné dopravy	+2	+2	+1	+1	+1	0	+1	+1	0	0	
I 2 Řízení a redukce užívání automobilů	+2	+2	+2	0	+1	0	+1	+1	+1	+1	
I 3 Integrace do evropských dopravních sítí	+2	+2	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	

Strategické cíle aktualizace SP HMP	Vybrané referenční cíle v oblasti životního prostředí										Poznámka
	výrazné snížení znečištění ovzduší (NO _x , PAU, CO, PM ₁₀)	zvýšení ochrany obyvatel před hlukem	zachování podílu zeleně na ploše území Prahy	zvýšení ochrany území a staveb před povodněmi	zlepšení čistoty povrchových toků	výrazné snížení ztrát v rozvodech pitné vody	dobudování a ochrana ÚSES	dekontaminace a znovuvyužití „brownfields“	zvýšení podílu separovaného sběru odpadu	řádné čištění odpadních vod i po r. 2010	
I 4 Příznivé podmínky pro pěší a cyklisty	+2	+2	+1	+1	+1	0	+1	0	0	0	
I 5 Spolehlivé a hospodárné zásobování kvalitní pitnou vodou	+1	0	0	+1	+2	+2	+1	+1	0	+1	
I 6 Ekologicky přijatelné odvodnění města - stoková síť a čištění odpadních vod	+1	+1	0	+1	+2	+2	0	0	0	+2	
I 7 Úsporné a udržitelné využívání primárních zdrojů energií a médii	+2	+1	0	+1	+2	+1	0	0	+1	+1	
I 8 Evropský standard přenosu informací, společné ukládání inženýrských sítí do kolektorů	+2	+2	+1	+1	+1	+2	+1	0	0	+1	
B 1 Vytvoření image Prahy jako bezpečné metropole	+1	+1	0	+2	+1	0	0	+2	+1	+1	
B 2 Prosazení účinného systému prevence sociálně patologických jevů	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	
B 3 Rozvoj záchranného bezpečnostního systému	+1	+1	+1	+2	+1	+1	0	0	0	+1	
B 4 Protipovodňová ochrana	0	0	0	+2	+2	+1	+1	+1	0	+1	

Strategické cíle aktualizace SP HMP	Vybrané referenční cíle v oblasti životního prostředí										Poznámka
	výrazné snížení znečištění ovzduší (NO _x , PAU, CO, PM ₁₀)	zvýšení ochrany obyvatel před hlukem	zachování podílu zeleně na ploše území Prahy	zvýšení ochrany území a staveb před povodněmi	zlepšení čistoty povrchových toků	výrazné snížení ztrát v rozvodech pitné vody	dobudování a ochrana ÚSES	dekontaminace a znovuvyužití „brownfields“	zvýšení podílu separovaného sběru odpadu	řádné čištění odpadních vod i po r. 2010	
S 1 Posílení postavení hlavního města Prahy ve struktuře veřejné správy ČR	0	0	0	0	0	0	0	+1	+1	+1	
S 2 Zvýšení výkonnosti a kvality správy města, zajištění účasti veřejnosti na řešení veřejných věcí	+2	+2	+2	+1	+1	+1	+1	+2	+1	+1	
S 3 Produktivní používání kvalitních informačních služeb	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+2	+1	+1	
R 1 Rovnoměrnější využití prostoru města	+2	+2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
R 2 Rozvoj kvalit prostorového uspořádání a architektury Prahy	+1	+1	+1	0	0	0	+1	+2	0	0	

hodnocení	+2	vazba se silně pozitivním vlivem
	+1	vazba s pozitivním vlivem
	0	indiferentní nebo navzájem se rušící pozitivní a negativní vlivy
	-1	vazba s mírně negativním vlivem
	-2	vazba se silně negativním vlivem

Tento tabulkový přehled lze stručně interpretovat tak, že z hlediska vlivů na životní prostředí se jeví jako potenciálně nebezpečné ty záměry, které jsou spojeny s potřebou nové investiční výstavby „na zelené louce“ a které mohou zvyšovat dopravní zátěž Prahy. Dále to jsou záměry, které představují enormní přechodné zvýšení počtu a koncentrace obyvatel a návštěvníků v prostoru a čase a kromě životního prostředí a veřejného zdraví představují i zvýšené riziko bezpečnostní. Investování do stávající a odklad výstavby nové ÚČOV znamená i dočasné zhoršení a odklad zlepšení kvality prostředí v Trojské kotlině a zvýšený akcent na regulaci dalšího růstu města i s ohledem na omezené možnosti dalšího rozšiřování kapacity i plochy ÚČOV v této lokalitě. Ve strategickém cíli 16 by také měl být zdůrazněn zájem na dobudování kanalizací a řádného čištění odpadních vod v okrajových částech města, kde dosud neexistuje. Použité formulace lze vykládat jako snahu po zlepšení stavu a fungování jen u stávajících kanalizačních sítí a ČOV.

Z přehledu ale zároveň jasně vyplývá, že strategické cíle aktualizovaného Strategického plánu hlavního města Prahy jinak téměř pokrývají a snaží se řešit všechny v předešlých kapitolách jmenované nedostatky v kvalitě života, prostředí a veřejného zdraví v hlavním městě a vhodně doplňují či posilují instrumentář původního Strategického plánu. **Žádný z cílů a opatření Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy nepředstavuje sám o sobě výrazně negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví.**

Mezi strategickými cíli může pozorný čtenář Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy najít jen **velmi obezřetně formulovaný záměr** připravit Prahu na možnost uspořádání Letních olympijských her v roce 2016 nebo 2020, ačkoliv je toto téma v politické reprezentaci města široce diskutováno a ve SWOT analýze je jmenováno jako jedna z „příležitostí“ Prahy se prezentovat na světové sportovní scéně a v cestovním ruchu.

Je tomu tak proto, že dosud nebyly ukončeny všechny nezbytné analytické práce, které mají ověřit reálnost takového záměru, včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí, takže Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy je k tomuto námětu oprávněně zdrženlivá. Zkušenosti z LOH v Athénách ukazují, že uspořádání akce, při níž je město, jeho obyvatelstvo, občanská, dopravní a technická infrastruktura na několik týdnů zatížena nad obvyklou míru cca 600 tisíci přechodných návštěvníků, může znamenat výrazná rizika negativních vlivů na životní podmínky vlastních obyvatel, na životní prostředí, zvýšená rizika pro bezpečnost a veřejné zdraví. Ztížená kontrola pohybu osob, zavazadel a pošty přes hranice v letní sezóně představuje i zvýšené riziko snah o porušování pravidel obchodu s chráněnými a ohroženými druhy živočichů a rostlin (CITES). K „obvyklým“ bezpečnostním rizikům spojovaným s velkou koncentrací lidí v prostoru a čase v současné době přibývá riziko teroristických útoků.

Podobně jako je připomenuta v kapitole věnované hodnocení vlivů původního Strategického plánu hlavního města Prahy na životní prostředí nutnost věnovat větší pozornost odstraňování bariér pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace, tím větší důraz je nutné klást tomuto cíli v jeho Aktualizaci, připouštějící myšlenku pořádat v Praze výhledově Letní olympijské hry a tedy i navazující Paralympiádu. V tomto smyslu by měla být rozšířena formulace cíle I 4 nebo tento cíl zařazen (doplněn) jako samostatný s průměty jak do části věnované lidem a veřejnému zdraví, tak do částí o prostorovém rozvoji, o dopravní a technické infrastruktuře.

Zatímco Praha má již dnes určité rezervy v kapacitě zdrojů pitné vody, nedá se totéž říci o systému odkanalizování a čištění odpadních vod, které je technicky i ekonomicky nereálné v kapacitě posílit o cca 50 % na několik týdnů trvání her. Znamená to ovšem dočasné zhoršení parametrů čištění odpadních vod a tím i čistoty vody v recipientech, kam jsou čištěné odpadní vody i splachy povrchových vod, jejichž odtoková „špička“ s nárůstem

zastavěných a zpevněných ploch výstavbou pro LOH nutně naroste, zaústěny. Podobně je to se svozem a zneškodňováním odpadů. Rostou tím rizika nejen pro životní prostředí, ale i pro veřejné zdraví. Znamená to buď nutnost vybudování přechodně fungujících akumulací a deponií, umožňujících rozložení zneškodnění odpadních vod i odpadů do delšího období, ale také nutnost mobilizace hygienické služby a linie prvního styku s potencionálními pacienty na úseku epidemiologické prevence (vč. připravenosti na exotické tropické nemoci), ale i služeb, jako jsou desinsekce, desinfekce a deratizace.

Podobně jako v původním Strategickém plánu jsou i v jeho aktualizaci obsaženy některé rozvojové záměry, spojené nutně s novou investiční výstavbou a tudíž s požadavky na zábory půdy, pokud se je nepodaří umístit na plochy „brownfields“. To se odráží v jejich záporném hodnocení v tabulce v impaktu na složku životního prostředí „půda“, případně i „biota“.

Zatímco samy o sobě neznamenaají navržené cíle a opatření Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy žádné závažné dlouhodobé ohrožení životního prostředí či veřejného zdraví v Praze ani okolí, nelze vyloučit krátkodobá zhoršení v souvislosti se zvýšenou stavební aktivitou, naplňující ambice Prahy stát se významným evropským centrem, konkurujícím jiným městům podobné velikosti ve Střední Evropě a v souvislosti se záměrem pořádat v Praze Letní olympijské hry.

Ještě závažnější by však mohly být synergické a kumulativní účinky těchto záměrů v případě, že se naopak nepodaří včas v předstihu realizovat v Aktualizaci uvedené cíle a opatření v občanské a technické vybavenosti, v dopravním napojení a v dopravní obsluze města, v zajištění čistoty města a v hospodaření s odpady, v ochraně obyvatel a návštěvníků před negativními vlivy dopravy (hluk, emise škodlivin do ovzduší), v rozsahu a kvalitě městské zeleně, v odstraňování bariér pro osoby se ztíženou schopností pohybu a orientace, v prevenci sociálně patologických jevů a kriminality, v zajištění bezpečnosti na veřejných prostranstvích.

Všechny ostatní strategické cíle mají na životní prostředí a veřejné zdraví mimo jakoukoliv pochybnost převládající kladný vliv.

7. Plánovaná opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech závažných negativních vlivů na životní prostředí vyplývajících z provedení koncepce

Jak je zřejmé z předcházející kapitoly, žádný z cílů a žádné z opatření navrhovaných k jejich dosažení nepředstavuje závažné negativní vlivy na životní prostředí nebo veřejné zdraví samo o sobě. Možná mírně negativní ovlivnění životního prostředí, vyplývající především z očekávaných záborů ZPF pro novou výstavbu, jsou minimalizována důrazem na přednostní využívání tzv. „brownfields“, případné úbytky PUPFL a přírodního prostředí jsou více než kompenzovány nově navrhovanou výsadbou zčásti na brownfields, zčásti na úkor méně kvalitní ho ZPF. Toto úsilí je promítnuto především do souběžně zpracovaných a z hlediska vlivů na životní prostředí posouzených Zásad územního rozvoje Prahy jako kraje, kde jsou pro ně již navrženy konkrétní lokality.

Pro minimalizaci trvalých negativních důsledků případného konání Letních olympijských her v Praze se počítá s maximálním využitím stávajících sportovišť, s výstavbou částí nových sportovišť jako dočasných staveb, které budou po skončení her zlikvidovány a části staveb trvalých využitelných po skončení her pro jiné účely, jako např.

tzv. „olympijské vesnice“ jako nového obytného souboru a koncipování některých sportovišť jako vícefunkčních, pro sportovní a kulturní účely i veřejnost.

Jak je uvedeno výše, žádná speciální preventivní, minimalizační nebo kompenzační opatření k eliminaci nebo alespoň zmírnění negativních vlivů na životní prostředí na této obecné koncepční úrovni nejsou v aktualizaci navrhována, neboť všechny priority, strategické cíle, opatření a implementační programy jsou podle zpracovatelů aktualizace buď environmentálně přínosné, nebo alespoň neutrální a žádné nelze charakterizovat jako vyvolávající závažné a trvalé negativní vlivy na životní prostředí.

Nicméně v Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy by měla být zdůrazněna jako směrnice pro navazující akční programy potřeba:

- kompenzovat některé nezměnitelné negativní jevy v životním prostředí, dané např. kompaktním charakterem ulicové zástavby bez dostatku zeleně v některých částech města a památkářskými ohledy, jako jsou Staré a Nové Město, Karlín, Smíchov, Holešovice, Žižkov, Vinohrady a část Vršovic, zejména tvořících součást Pražské památkové rezervace, podporou zřizování alespoň popínavé zeleně a vodních prvků (kašny, fontány ap.),
- zintenzivnit zde úklid ulic a veřejných prostranství tlakovou vodou a skrápěním k omezení sekundární prašnosti a zvýšení vlhkosti přesušeného vzduchu v horkých dnech,
- rozšířit intenzitu a kvalitu ručního uklízení ulic, veřejných prostranství a parků a úklidu s „malou“ mechanizací, jako jsou vysavače na psí exkrementy a drobné odpadky na motocyklech, mechanizace ke sběru spadaneho listí, malá mechanizace pro zimní údržbu a odklizení sněhu namísto solení,
- velmi odpovědně vážít reálnost uspořádání olympiády v Praze v kontextu s ostatními cíli aktualizovaného Strategického plánu. Pokud bude přes všechna zmíněná rizika o konání této akce rozhodnuto kladně, co nejvíce prostorových potřeb akce se snažit uspokojit ve stávajících, přechodně upravených nebo dočasných zařízeních a výstavbu nových trvalých kapacit omezit na zařízení se zaručeným dalším využitím a jeho rentabilitou, v případě jakýchkoliv pochybností o možném nevratném poškození Prahy podle principu předběžné opatrnosti od záměru raději včas odstoupit.
- V případě rozhodnutí o konání LOH v Praze zajistit dostatečné prostředky a plochy nejen na účelové sportovní, ubytovací, stravovací objekty a dopravní obsluhu související s vlastní akcí, ale i pro zvládání o cca 50% vyšší produkce odpadů a odpadních vod (provizorní akumulace a dočasné mezisklárky?), pro zvládání zvýšeného rizika infekcí vč. „exotických“ tropických nemocí, na desinfekci, desinsekci a deratizaci, ale také zvýšit přechodně lidské i technické kapacity pro kontrolu zavazadel a pošty v přeshraničním styku, se zvláštním zaměřením na odhalování zdravotních, bezpečnostních, veterinárních a fytopatologických rizik a k zamezení nezákonného obchodu s chráněnými a ohroženými druhy rostlin a živočichů.
- V případě rozhodnutí o konání LOH v Praze do termínu konání bezpodmínečně odstranit v celém městě všechny bariéry pro pohyb a orientaci osob se ztíženou schopností pohybu a orientace ve veřejném venkovním prostoru, v prostředcích městské hromadné dopravy a ve veřejných budovách, včetně občanského a kulturního vybavení.
- Neustupovat od záměru výhledově vymístit ÚČOV z Trojské kotliny a dořešit čištění odpadních vod koncepčně až po zneškodňování čistírenských kalů v souladu s požadavky na ochranu veřejného zdraví, životního prostředí i urbánních a přírodních hodnot časově hned v návaznosti na dokončení vynucených investic ve stávající ÚČOV v roce 2010.

V deklarovaném záměru již původního Strategického plánu hlavního města Prahy bylo zkvalitnit výkon veřejné správy. V tom je implicitně obsažen i požadavek, aby dílčí investiční a neinvestiční záměry, sloužící k praktickému naplňování cílů koncepce, pokud podléhají posouzení vlivů na životní prostředí jako **záměry** ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, byly před rozhodnutím o umístění stavby řádně podle zákona posouzeny, a to **v lokalizačních i technologických variantách**. Za participace dotčené veřejnosti by tak bylo vybráno optimální řešení z hlediska předcházení, snížení či kompenzací případných negativních vlivů na životní prostředí v konkrétních dotčených lokalitách, které nelze při realizaci celoměstských zájmů lokálně zcela vyloučit.

Základním opatřením k eliminaci, minimalizaci či kompenzaci negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví hodnocené koncepce však se má stát monitoring realizace navazujícího Realizačního programu, který má obsahovat rozpracování cílů a opatření do konkrétních záměrů, určení potřebných termínů realizace, odpovědných subjektů za plnění, způsobů financování a dodavatelského zajištění, určení a zajištění následné správy budovaných fondů ap., což přesahuje určený rámec hodnoceného aktualizovaného strategického plánu.

8. Výčet důvodů pro výběr zkoumaných variant a popis, jak bylo posuzování provedeno, včetně případných problémů při shromažďování potřebných údajů

Původní Strategický plán hlavního města Prahy byl zpracováván širokým týmem odborníků z České republiky i ze zahraničí v době, kdy takový dokument formálně ze zákona nepodléhal posouzení vlivů na životní prostředí. Přesto se již tyto aspekty braly velmi vážně v úvahu. Předcházely proto i studie s alternativami diferencovaného rozvoje Prahy a obcí v okolí. Zlepšení neutěšeného stavu životního prostředí v Praze bylo a je dosud jedním z jeho nosných cílů a předpokladem naplnění mnohých cílů dalších. Proto byly varianty vývoje některých funkčních subsystémů již v rámci prací na Strategickém plánu zpracovateli a na k tomu organizovaných workshopech diskutovány. Nakonec ale ani ve vzájemných souvislostech, ani z vnějšího popudu nevedly k závěru, že by bylo možné a účelné formulovat nějaké jiné zásadní koncepční alternativy celého Strategického plánu na té úrovni (míře) obecnosti, na jaké je řešen. Takové impulsy nepřinesly ani workshopy a další podněty k aktualizaci SPn hl. m. Prahy, shromážděné v rámci přípravy a projednání této aktualizace s veřejností.

Dokonce i tak zásadní koncepčně odlišné územně-plánovací a urbanistické varianty, jako další růst počtu obyvatel a plochy zastavěného území Prahy, stagnace nebo dokonce slábnutí okolní sídelní struktury na jedné straně nebo naopak stagnace počtu obyvatel i plošného růstu vlastní Prahy a kvalitativní a kvantitativní rozvoj jednoho nebo více center osídlení v okolí, jak navrhuje Memorandum STUŽ, Obce architektů a dalších subjektů k ochraně Pražské památkové rezervace a dalších historických kvalit i životního prostředí hlavního města („Praha 2005 - Praha 2055“), se do koncepce aktualizovaného Strategického plánu hlavního města Prahy „vejdou“, resp. nejsou s ní v rozporu. Proto nebyly koncepční varianty zpracovány ani v původním Strategickém plánu hl. m. Prahy a nebyly uplatněny ani v rámci prací na jeho Aktualizaci. Je to však nadále relevantní námět pro koordinované práce na Zásadách územního rozvoje a na nových územních plánech pro Prahu a Pražský region, resp. Středočeský kraj.

Podrobné úvahy o lokalizačních variantách osídlení a jednotlivých funkčních systémů včetně zařízení potřebných pro eventuální konání LOH a také úvahy o přesunu rozvoje některých funkcí z hlavního města do okolních měst a obcí jsou pak logicky odkázány na aktualizaci či zcela nový Územní plán hlavního města Prahy, Zásady územního rozvoje hl. m. Prahy (jako kraje) a na spolupráci na Zásadách územního rozvoje Středočeského kraje, na navazující Akční programy, jakož i do navazujících podrobnějších oborových (sektorových) koncepcí, jako jsou Programy odpadového hospodářství, krajské energetická koncepce, koncepce ochrany ovzduší a klimatu, ochrany přírody a krajiny apod., neboť Strategický plán ani jeho Aktualizace se konkrétním umístěním nebo konkrétním technicko-ekonomickým řešením záměrů v něm obsažených nezabývají.

Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy je tedy stejně jako původní Strategický plán hlavního města Prahy z roku 2000 zpracována invariantně. V rámci přípravných prací pro původní Strategický plán a pro nový ÚPn SÚ hl. m. Prahy byly sice počátkem 90. let minulého století zkoumány různé velikostní varianty Prahy a různá míra koncentrace nebo naopak dekoncentrace aktivit v hlavním městě a v blízkých i vzdálenějších sídlech v rámci Pražského regionu, pak však bylo rozhodnuto i s ohledem na územně-správní uspořádání krajů a kompetence Strategický plán hl. m. Prahy zpracovat v takové podobě, aby bylo hlavní město schopno s rezervou plnit úlohu lokálního, regionálního i celostátního centra a konkurovat srovnatelným středoevropským městům polohou i vybaveností, kvalitou podmínek pro život, podnikání i cestovní ruch. Také souběžné práce na Územně analytických podkladech a Zásadách územního rozvoje Prahy ukázaly, že u města velikosti Prahy s jeho tisíciletou historií a obrovskou setrvačností vývoje i životnosti přírodních i lidmi vytvořených hodnot, s tolika limity rozvoje vyplývajícími z ochrany kulturních hodnot, památek i přírody nelze konstruovat reálné koncepční varianty rozvoje celého města. Lze uvažovat o variantních řešeních dílčích systémů města, jako je dopravní obsluha, zásobování vodou či energiemi, ale celkovou urbánní ani sociálně - ekonomickou podstatu nelze pojímat v zásadě se lišících variantách.

Velmi příznivě se projevila skutečnost, že hlavní město Praha disponuje rozsáhlými zdroji dat vedených již po léta v časových řadách, v posledních desetiletích propojených do geografického informačního systému (GIS). Město provozuje rutinně městský informační systém a disponuje příslušně vybavenými pracovišti a informačními fondy, vč. Útvaru rozvoje hl. m. Prahy, který zpracovává jak rozvojové strategické plány a koncepce, tak územní plány. Praha vydává každoročně ve spolupráci s ČSÚ Ročenky Životní prostředí v Praze, ze kterých lze čerpat. Příznivě se při zpracování Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy projevila i nová povinnost vyplývající ze zákona č. 183/2006 Sb. (nový stavební zákon), totiž založit a každé dva roky aktualizovat tzv. „územně analytické podklady“ pro kraj i město a v jejich rámci provést v dílčí subkapitole i „rozběr udržitelného rozvoje území“. Lze tedy říci, že obecně dostupných podkladů a údajů vč. „tvrdých dat“ je pro účel takto obecně zaměřené koncepce dostatek, problémy se projevují spíše ve značném počtu zdrojů dat, v jejich nesourodosti co do metody vedení a vybavování a také možnosti a ochoty správců dat předat je včas a garantovat jejich správnost, jak nově požaduje stavební zákon. To se však s technickým pokrokem a s elektronizací veřejné správy výrazně mění k lepšímu, takže další aktualizace a vyhodnocení již budou mít na co navázat.

9. Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) vlivů Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy na životní prostředí

Strategický plán ani jeho aktualizace nepoužívají žádné pro Prahu specifické indikátory pro ekonomické, sociální ani environmentální jevy v území. Jeho zpracovatelé v rámci analytických prací používali standardní sadu indikátorů udržitelnosti vývoje ve všech třech jeho pilířích. V Aktualizaci jsou použity pro trh práce ukazatele počtu obyvatel, z toho ve věku ekonomické aktivity a „přesluhující“, nezaměstnaní, zahraniční pracovníci, saldo dojížděky a vyjížděky za prací. Vývoj věkové struktury obyvatel charakterizují grafy věkové struktury v roce 2003 a prognóza roku 2030. V kapitole o vzdělanosti obyvatel jsou použity údaje o podílu žáků a studentů na obyvatelstvu 2003/2004, v péči o staré lidi počet lůžek na 10 tis. obyvatel. V kapitole o bydlení jsou použity údaje o počtu bytů ze Sčítání lidu, domů a bytů 2001 a o nově postavených bytech do roku 2004. Aktualizace obsahuje i graf vývoje výdajů města na kulturu. V kapitole o přírodě a památkách jsou používány běžně dostupné údaje o funkčním využití území, památkách a obyvatelích celé Prahy a specifikách Pražské památkové rezervace, počtech památkově chráněných objektů, chráněných územích přírody ap. Při hodnocení životního prostředí jsou vyčísleny např. i podíly zdrojů znečištění ovzduší na celkových emisích NO_x v Praze, podíl obyvatel vystavených expozici hluku nad 60 dB, zařazení vodních toků do tříd čistoty vody, výčet a výměry chráněných území přírody vč. NATURA 2000. Jsou zde použity údaje o celkové produkci odpadů a jejich hlavních složkách, způsobech zneškodňování a další standardní měřitelné ukazatele, které mohou sloužit jako indikátory vývoje životního prostředí a veřejného zdraví. Je zde deklarován cíl dosáhnout 65 % podílu veřejné dopravy na dělbě přepravní práce. Mnoho dalších ukazatelů bylo zkoumáno v analytické části prací na aktualizaci. Opatření a programy navazující, zejména Akční program k realizaci Strategického plánu hlavního města Prahy na období let 2007 - 2013 a navazující dílčí koncepce k ochraně složek prostředí budou navíc používat ukazatele přípustného ovlivnění životního prostředí, stanovené příslušnými speciálními zákony a navazujícími předpisy všude, kde to bude možné a účelné. Nově vytvářená územně plánovací dokumentace pro hlavní město Prahu pak bude v souladu s ustanoveními nového stavebního zákona č. 183/2006 Sb. a jeho prováděcích vyhlášek opřena o sadu přesně specifikovaných indikátorů rozvoje, zpracovávaných v tzv. „územně analytických podkladech (ÚAP) hl. m. Prahy diferencovaných pro úroveň kraje a obce. Ty se stanou standardními indikátory udržitelnosti rozvoje hl. m. Prahy na celou dobu účinnosti nového stavebního zákona.

V průběhu prací na Aktualizaci SPn hl. m. Prahy a při jednáních v přípravných workshopech se prokázalo, že na tento poměrně obecný, všeobecně orientující dokument, je třeba navázat „akční program“ či „akční plán“, který bude obsahovat konkrétní měřitelné indikátory vývoje životního prostředí jako podmínku správnosti monitoringu účinků koncepce a zajištění zpětné vazby pro případné korekce. Bude navíc doplněn o termíny, odpovědné subjekty a kontrolní a monitorovací systém. Tam bude místo i pro případné další vhodné určené indikátory udržitelnosti vývoje, které mohou vzejít z veřejných projednání.

10. Popis plánovaných opatření k eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce

Koncepce, která může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhá hodnocení důsledků na tato území a stav jeho ochrany. Při tomto hodnocení se postupuje podle právních předpisů o posuzování vlivů na životní prostředí v souladu s ustanovením § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Ten, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit takový záměr, je povinen jeho návrh předložit orgánu ochrany přírody ke stanovisku, zda může mít samostatně nebo ve spojení s jinými významný vliv na území EVL nebo PO. Orgán ochrany přírody vydá stanovisko do 15ti dnů ode dne doručení žádosti. Tímto stanoviskem je doplněn závěr zjišťovacího řízení podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Jestliže orgán ochrany přírody svým stanoviskem významný vliv nevyloučí, musí být daná koncepce nebo záměr předmětem posouzení i podle § 45i, odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Toto posouzení mohou provádět pouze fyzické osoby, které jsou držiteli zvláštní autorizace podle § 45i, odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. v platném znění.

Povinnost posouzení vlivů záměrů nebo koncepcí na lokality soustavy NATURA 2000 se vztahuje i na koncepce, u nichž posuzování SEA již probíhá (zákon o ochraně přírody a krajiny nemá v této části žádná přechodná ustanovení a povinnosti plynoucí z „Habitats directive“ platí pro ČR již od data vstupu do EU).

Podle článku 6(3) Směrnice 92/43/EHS se provádí posouzení důsledků záměru nebo koncepce pro lokalitu soustavy NATURA 2000 zejména z hlediska cílů a předmětu její ochrany. Cílem ochrany lokality soustavy NATURA 2000 (Evropsky významné lokality výskytů chráněných či ohrožených druhů rostlin a živočichů a ptačí oblasti, vč. přechodných zimovišť a lokalit důležitých při sezónních tazích ptáků) je zachování předmětů ochrany ve stavu příznivém z hlediska ochrany a zachování příznivých životních podmínek pro tyto druhy.

Závěrečné stanovisko příslušného orgánu pro posuzování vlivů na ŽP musí obsahovat část, týkající se vlivů na lokality soustavy NATURA 2000. V případě, kdy v rámci posouzení jsou zřejmé negativní vlivy na takové lokality a není nalezeno přijatelné variantní řešení, závěrečné stanovisko s ohledem na vlivy na NATURU 2000 musí být nesouhlasné. Pak je případné schválení koncepce podmíněno předložením nových, k lokalitám NATURA 2000 šetrnějších variant nebo variant bez negativních vlivů. Ty musí být podrobeny novému hodnocení z hlediska § 45i ZOPK v procesu SEA/EIA. Jednou ze základních odlišností samotného procesu SEA a procesu posouzení vlivů na lokality NATURA 2000 je právní síla závěrečného stanoviska. V případě, kdy závěrečné stanovisko procesu SEA konstatuje negativní vliv koncepce na soustavu NATURA 2000 a není splněna některá z podmínek § 45i, odst. 9 a 10 zákona o ochraně přírody a krajiny, pak nesmí být koncepce schválena. Nestačí, aby schvalující orgán ve zdůvodnění usnesení o schválení uvedl, proč posouzení nerespektoval, jako je tomu u vyhodnocení SEA na ostatní složky životního prostředí. Porušení povinnosti respektovat podmínky ochrany evropské sítě NATURA 2000 je orgány EU citelně finančně sankcionováno.

Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy jako především verbální dokument s vysokou mírou obecnosti má jen některé cíle a opatření, u nichž lze provést alespoň rámcovou územní identifikaci a vyhodnotit konkrétní možné vlivy na lokality navržené nebo schválené na území města do sítě NATURA 2000. To je předmětem především

souběžně zpracovaných Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy (jako kraje) a jejich Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, obsahující i vyhodnocení SEA a vlivů na lokality NATURA 2000, navazujícího nově zpracovávaného územního plánu a na tyto strategické dokumenty navazujících programů a záměrů. Přesto by bylo žádoucí deklarovat v Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy jako jeden z cílů v kapitole „Prostředí“ zásadu **nedopustit lokalizaci žádného záměru, který by jakkoliv přímým zábořem nebo negativními vlivy při umístění v blízkosti navržených a již vyhlášených lokalit NATURA 2000 v Praze a v navazujícím území Středočeského kraje tyto lokality a předmět ochrany v nich omezil nebo ohrozil**. I pro „podlimitní“ záměry dle přílohy č. 1 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, v blízkosti lokalit sítě NATURA 2000 by měla být ukládána povinnost podstoupit zjišťovací řízení s obligatorním zapojením orgánů ochrany přírody a krajiny.

Vlastní Vyhodnocení vlivů Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy na lokality sítě NATURA 2000, vypracované k tomu oprávněnou osobou s příslušnou autorizací, tvoří jako nedílná součást tohoto vyhodnocení SEA Přílohu 1.

11. Stanovení indikátorů (kritérií) pro výběr projektů

Přesné sady indikátorů a kritérií pro výběr projektů z hlediska jejich vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví budou stanoveny až v navazujícím Programu realizace aktualizovaného strategického plánu hlavního města Prahy na léta 2008 - 2013, jak už je uvedeno výše. Obecně lze z hodnocené koncepce a z uváděných hlavních problémů stavu a tendencí ve vývoji životního prostředí a veřejného zdraví odvodit, že indikátory a kritéria pro výběr projektů hodných podpory z veřejných prostředků se budou muset zaměřit na následující:

- v jaké míře projekt přispívá ke snížení negativních důsledků související nebo vyvolané dopravy na životní prostředí (hluk, emise škodlivin do ovzduší),
- v jaké míře projekt přispívá k ochraně biodiverzity a ekologické stability přírodních prvků v území, k ochraně ZPF, PUPFL a přírody i krajiny obecně,
- v jaké míře projekt přispívá k úsporám energie, snížení spotřeby surovin, ke snížení produkce odpadů či k jejich zneškodňování,
- v jaké míře projekt přispívá k veřejnému zdraví, hygieně prostředí, pohodě obyvatel,
- v jaké míře přispívá projekt ke zvýšení čistoty města, zastoupení zeleně a vodních prvků v něm, zlepšení mikroklimatu městského prostředí a k příležitostem ke krátkodobé, denní i dlouhodobé rekreaci a regeneraci sil,
- v jaké míře projekt přispívá k dobrému hospodaření s vodou a k čistotě vod, ke zvýšení podílu vlastních zdrojů na úkor dálkových převodů vod z jiných oblastí či povodí, k omezení ztrát v rozvodech,
- v jaké míře projekt přispívá k obnově přirozeného charakteru vodotečí, k ochraně před povodněmi,
- v jaké míře projekt přispívá ke konkurenceschopnosti Prahy jako destinace cestovního ruchu, k atraktivitám mimo přetížené městské centrum, k prodloužení průměrné doby pobytu návštěvníků,

- v jaké míře projekt přispívá k proměně ekonomického profilu hlavního města Prahy k městu zaměřenému na terciární a kvartérní aktivity, tzn. město vědy, výzkumu, vysokého školství, inovací, špičkových zdravotních pracovišť, služeb a zahraničních zastoupení firem, mezinárodních institucí ap.,
- jak projekt přispívá k diverzitě pracovních příležitostí a tím i stabilitě hospodářské základny města atd.

Je zřejmé, že konkrétní kritéria a indikátory kromě běžně užívaných budou muset být stanoveny až k jednotlivým programům a projektům.

12. Vlivy koncepce na veřejné zdraví

Při zvolené míře konkrétnosti, resp. obecnosti Strategického plánu hlavního města Prahy i jeho aktualizace nelze očekávat podrobné a kvantifikovatelné vyhodnocení vlivů takové koncepce ani na životní prostředí, ani na veřejné zdraví. Je možné více méně z empirie zkušených odborníků odhadnout relevantní vazby a důsledky některých navrhovaných cílů koncepce a aktivit směřujících k jejich naplnění. Na koncepční úrovni by však mělo jít především o verbální upozornění politiků a orgánů veřejné správy obecně na takové důsledky, které je třeba vzít v potaz při politickém rozhodování, zda je ten který cíl z hledisek možných vlivů na veřejné zdraví pozitivní, nebo přijatelný za splnění určitých, zde formulovaných podmínek či kompenzací, nebo zcela nežádoucích, takže by měl být z koncepce vypuštěn. Hodnocení na této míře obecnosti se sice může opřít o statistické údaje o některých demografických a zdravotních (především epidemiologických a hygienických) charakteristikách dotčené populace a o obecných spíše tušených, než exaktně dokazatelných příčinných souvislostech mezi kvalitou prostředí a jejími důsledky na lidské zdraví a životní pohodu, ale takové údaje jsou všeobecně dostupné ve zdravotní statistice a nemá smysl je opisovat. Hodnocení vlivů koncepce na veřejné zdraví lze ovšem analogicky jako u hodnocení vlivů na životní prostředí zaměřit také na porovnání navržených priorit, cílů a opatření koncepce s referenčními cíli těch koncepcí, které jsou schváleny pro řešené území v oblasti zdravotnictví a veřejného zdraví. Z výše jmenovaných (v kapitole 2. - str. 14) celostátních koncepcí se jedná především o:

- Akční program zdraví a životního prostředí České republiky
- Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR - Zdraví pro všechny v 21. století (dále jen „Zdraví 21“).

Oba postupy jsou použity v následujícím shrnutí.

Ukazatele veřejného zdraví jsou v Praze oproti ostatnímu území České republiky poněkud odlišné v několika aspektech. Jedním z nich je relativně vysoké zastoupení starých lidí v pražské populaci (Ø věk v Praze v r. 2004 dosáhl 41,5 let!), se specifickými zdravotními problémy, souvisejícími s věkem, se zvýšenou nemocností, s výskytem zejména tzv. „civilizačních“ chorob, jakými jsou ischemická choroba srdeční, problémy celého oběhového systému, obezita, nemoci kloubů, problémy s dýcháním a časté záněty horních cest dýchacích, nedoslýchavost, alergie ap. Nelze vyloučit, že na vzniku některých z nich se podílel kromě nesprávné životosprávy a civilizačního stressu souvisejícího se životem ve velkoměstě obecně i zhoršený stav životního prostředí, v Praze zejména dlouhodobá expozice hluku a emisím škodlivin v ovzduší z dopravy.

Dalším specifickým jevem Prahy, potencionálně negativně ovlivňujícím veřejné zdraví, je soustředování bezdomovců a ilegálně zde dlouhodobě žijících cizinců. Vzhledem k zemím původu, často exotickým, k úrovni tamní hygieny a zdravotní prevence, nepodchycení naším zdravotním systémem a pojištěním, představují zvýšené riziko opětného přenosu a rozšíření u nás již téměř eradikovaných nemocí, jako jsou TBC, pravé neštovice a množství dalších nemocí jiných prostředí a kultur, na které nemá zdejší populace vypěstovanu přirozenou imunitu, vč. tropických nemocí, HIV pozitivita a AIDS v souvislosti s rozšířením drog, promiskuitou apod.

Nárůst výměny zboží a služeb v globálním měřítku může způsobit přenos hmyzu, hlodavců, nejrůznějších parazitů, nositelů nových kmenů virů a bakterií, způsobujících nejen zdravotní problémy u člověka, ale i nové druhy onemocnění domácích zvířat, městské fauny a konec konců i flóry, s nepřímými nebo zprostředkovanými vlivy na další články potravinových řetězců. K tomu může přispět i černý obchod s chráněnými a dalšími exotickými druhy živočichů i rostlin a nezodpovědnost turistů, převážejících často živočichy i rostliny „načerno“, bez veterinárních a fytopatologických kontrol a povolení, neprovozené potraviny, k užití u nás neschválené průmyslové výrobky a hmoty apod.

Významný nárůst rizika negativních vlivů na veřejné zdraví představuje záměr konání letních olympijských her v Praze (původně uvažováno v roce 2016 nebo 2020, přičemž druhý z termínů by alespoň o něco zlepšil vyhlídky na možnost se na takovou akci lépe připravit, nyní už bez konkrétního určení data). Už sám fakt několikátýdenního přílivu více než 0,6 mil. návštěvníků (viz LOH v Athénách v roce 2004) do ubytovacích, stravovacích zařízení a prostředků hromadné dopravy, z toho vyplývající zátěž systémů dopravní a technické infrastruktury, těsnější kontakt lidí ve veřejném prostoru, kongesce v dopravě a s nimi spojená zvýšená hluková a emisní zátěž z dopravy, nehodovost, úrazovost, zvýšená spotřeba pitné vody, zvýšená produkce odpadních vod a zvýšený obsah živin v nich, zátěž ÚČOV o více než 50% běžné kapacity a zvýšené nároky na čištění města, na odvoz a zneškodňování odpadů, na desinfekci, desinsekci a deratizaci, představují výrazné externality také ve zdravotnictví a hygienické službě, které navíc neponesou pořadatelé a podnikatelé, kteří na pořádání mohou vydělat, ale veřejné instituce a rozpočty, tudíž daňoví poplatníci.

Za velké riziko lze považovat pořádání akce s koncentrací statisíců návštěvníků z celého světa v jednom časovém intervalu v jednom místě z hlediska epidemiologického, a to nejen pro českou populaci a hlavní město Prahu, ale celosvětově. Aktuální potencionální hrozby současnosti, jako jsou možné mutace viru HIV a následné rozšiřování AIDS už nejen v původních zemích výskytu, ptačí chřipky, eboly, viru Marburg, ale i riziko opětného rozšíření „tradičních“ metel lidstva, jako jsou TBC, mor, zimnice, různé typy infekčního zánětu jater („žloutenky“), chřipky a dalších infekcí dostávají podobnými globálními akcemi příležitost. Je třeba se vši vážností být ve zdravotním systému, na úseku hygienické prevence i léčby připraveni i na neobvyklé a pro nás exotické nemoci, se kterými se náš rutinní zdravotní systém kromě vysokých škol celá léta nesetkal. Vyžadovalo by to speciální náročnou přípravu pro celou první linii styku zdravotní péče s pacienty, do které by musela být zahrnuta i exotická témata tropických nemocí apod. Následky mohou doznívat ve vlastní, na tato nová nebezpečí nepřipravené a neimunizované populaci ještě měsíce a roky po skončení her.

Neopomenutelná jsou v souvislosti se záměrem uspořádání Letních olympijských her v Praze i zvýšená bezpečnostní rizika, vyplývající z těžko kontrolovatelného pohybu velkých množství přechodných návštěvníků, zastánců jiných virů a idejí. Nebylo by to poprvé, kdy olympijské hry přilákají i teroristické organizace nebo vyšinuté jedince. Lze také očekávat

zvýšené aktivity „podsvětí“, snižující bezpečnost obyvatel i návštěvníků na ulicích a ve veřejných zařízeních. Zvýšenou pohotovost a posilu by tedy měla mít i policie a armáda.

V souvislosti s fenoménem světového terorismu je totiž vysoká koncentrace lidí na akci jako LOH v členském státě NATO a EU bohužel také možným potencionálním cílem teroristického útoku, při němž zejména v případě napadení biologickou zbraní by mohla výše naznačená rizika přerůst rychle v epidemii ohrožující nejen Prahu a celou zemi, ale i země původu případně infikovaných přechodných návštěvníků po jejich návratu domů. Karanténní opatření by v takovém případě mohla ochromit zdravotnická zařízení, zásobování a služby, fungování dopravní i technické infrastruktury a ve svých důsledcích by mohla eliminovat případné kladné ekonomické a sociální efekty konání her až po značné ztráty, vyplývající z následného déle trvajících poklesu návštěvnosti.

Na druhé straně je v Praze dostatek kvalitních zdravotnických zařízení, včetně špičkových specializovaných pracovišť, díky kterým má pražské obyvatelstvo oproti ostatnímu území republiky (s výjimkou Brna, Plzně, Olomouce, Hradce Králové a Ostravy) usnadněný přístup ke kvalitní lékařské péči a uvolnění pracovního trhu Evropy a světa našim lékařům již dalo vyrůst nové generaci lékařů, schopných zvládat i tyto „exotické“ hrozby. Projevuje se to v demografické statistice mimo jiné tím, že přes nespornou větší „zátěž“ obyvatel Prahy se zde obyvatelé dožívají vyššího průměrného věku dožití. V Praze jsou soustředěna i vědecko - výzkumná a pedagogická pracoviště zabývající se tropickými nemocemi, tělovýchovným lékařstvím, hygienou a epidemiologií, úrazovou medicínou a dalšími potřebnými specializacemi, která, pokud budou cílevědomě, včas a důsledně posílena personálně a materiálně moderně vybavena tak, aby mohla zvládnout podobný nápor, mohou odborně obstát na světové úrovni.

Je tedy zřejmé, že bude třeba do zvládnutí takové akce zapojit vedle hygienické služby a celého zdravotnictví ve zvýšené míře a aktivitě i Armádu ČR, Policii ČR, složky CO a celého bezpečnostního systému veřejné správy. Nelze předem vyloučit ani potřebu výpomoci kapacitami ze zahraničí a v rámci příprav by v tomto směru měly být uzavřeny rámcové dohody alespoň se sousedními státy nebo EU a NATO.

Původní i aktualizovaný Strategický plán hlavního města Prahy vychází při stanovení priorit mimo jiné i z demografických údajů o vývoji počtu, věkového složení, zdravotního stavu a průměrného věku dožití především trvalých a dlouhodobě přítomných obyvatel. Mnohá jeho navrhovaná opatření ke zlepšení životního prostředí a hygienických podmínek života obyvatel mají současně přispět i ke snížení negativních vlivů reálného vývoje v městském prostředí na veřejné zdraví, ať už jde o opatření k ochraně ovzduší a klimatu, ke zlepšení kvality a spolehlivosti zásobování pitnou vodou, eliminaci hluku z dopravy, výroby a stavební činnosti, rozšíření a zkvalitnění zeleně, ke zlepšení kvality vody v povrchových tocích, ke zlepšení dostupnosti rekreačních a sportovních zařízení pro obyvatele, posílení vědy a výzkumu atd. Naopak žádná z priorit, strategických cílů, opatření a programů není až na výše rozvedený záměr pořádání letních olympijských her formulována tak, aby mohla mít závažný negativní vliv na veřejné zdraví. Proto v této kapitole nejsou pro veřejné zdraví příznivé strategické cíle a programy znovu vyjmenovávány, neboť jsou do značné míry totožné s výčtem z bodu 6 tohoto vyhodnocení.

Porovnáním priorit a cílů aktualizovaného Strategického plánu hlavního města Prahy s 21 cíly koncepčního materiálu „Zdraví 21“ shledáme, že rezonují zejména s následujícími hlavními nebo dílčími úkoly citované zdravotnické koncepce:

Dílčí úkol č. 2.3.

Omezovat socioekonomické vlivy, které negativně působí na zdraví, jedná se zejména o výrazné rozdíly v příjmu, dosaženém vzdělání a v uplatnění na trhu práce.

Dílčí úkol č. 4. 2.

Snížit počet úmrtí a invalidity mladých lidí v důsledku násilí a nehod alespoň o 50 %.

Dílčí úkol č. 4. 3.

Podstatně snížit podíl mladých lidí, kteří se podílejí na zdraví škodlivých formách chování, ke kterým patří konzumace drog, tabáku a alkoholu.

Dílčí úkol č. 5. 1.

Střední délka života a pravděpodobná délka života bez zdravotního postižení by se měla prodloužit u 65letých osob alespoň o 20 %.

Dílčí úkol č. 5. 2.

Nejméně o 50% zvýšit podíl osob nad 80 let, které dosahují v domácím prostředí takovou úroveň zdraví, která jim umožňuje uchovat si soběstačnost, sebeúctu a své místo ve společnosti.

Dílčí úkol č. 6.2.

Snížit počet sebevražd alespoň o jednu třetinu.

Dílčí úkol č. 7. 5.

Nejpozději do roku 2015

- **zajistit trvalé a pokračující snižování výskytu, úmrtnosti a negativních dopadů infekce HIV/AIDS, dalších pohlavně přenosných chorob, tuberkulózy a akutních respiračních a průjmových onemocnění.**

Dílčí úkol č. 8.1.

Snížit počet úmrtí v důsledku kardiovaskulárních chorob u osob mladších 65 let o 40 %.

Dílčí úkol č. 8.2.

Úmrtnost u všech typů nádorových onemocnění u osob mladších než 65 let snížit nejméně o 15 %, přičemž úmrtnost u rakoviny plic snížit o 25 %.

Dílčí úkol č. 9. 1.

Počty smrtelných a vážných zranění v důsledku dopravních nehod snížit alespoň o 30 %.

Dílčí úkol č. 9. 3.

Úmrtí v důsledku domácího násilí, násilí orientovaného na druhé pohlaví a organizovaného zločinu, stejně jako zdravotní důsledky takto vzniklých zranění snížit alespoň o 25 %.

Dílčí úkol č. 10. 1.

Snížit expozice obyvatelstva zdravotním rizikům souvisejícím se znečištěním vody, vzduchu a půdy látkami mikrobiálními, chemickými a dalšími, aktivity koordinovat s cíli, stanovenými v Akčním plánu zdraví a životního prostředí ČR.

Dílčí úkol č. 10. 2.

Zajistit obyvatelstvu dobrý přístup k dostatečnému množství pitné vody uspokojivé kvality.

Dílčí úkol č. 14. 2.

Vytvořit mechanismus pro hodnocení zdravotních důsledků opatření a činností na zdraví, který zajistí, že všechny resorty se trvale budou podílet na společné zodpovědnosti za zdraví.

Dílčí úkol č. 18. 3.

Vytvořit systém adekvátní odborné přípravy v oblasti veřejného zdravotnictví se zaměřením na řízení a řešení praktických problémů v České republice.

Dílčí úkol č. 19. 3.

Užitečnost a dostupnost informací o zdraví pro politiky, manažery, odborníky ze zdravotnictví i pro širokou veřejnost.

Dílčí úkol č. 19. 4.

Opatření k vytvoření politiky v oblasti komunikace a přípravy zdravotních programů, které podpoří program Zdraví pro všechny a usnadní přístup k informacím.

Dílčí úkol č. 20. 1.

Zdůrazňovat význam zdraví a hodnotu zdraví a účast všech resortů na sdílení společných cílů.

Dílčí úkol č. 21. 1.

Motivovat kraje, obce a organizace k uskutečňování cílů ZDRAVÍ 21.

Dílčí úkol č. 21. 2.

Přijmout a zavádět metody, které by umožnily a usnadnily práci na tvorbě, realizaci a hodnocení programů péče o zdraví, a pověřit nebo vytvořit pro to institucionální základ.

Dílčí úkol č. 21. 3.

Připravit a zavést přiměřené metody spočívající na hodnotách programu ZDRAVÍ 21 a průběžně sledovat i pravidelně hodnotit plnění krátkodobých, střednědobých i dlouhodobých organizačních záměrů, cílů a priorit prostřednictvím schválených ukazatelů.

Podrobnější rozpracování těchto úkolů, obsažené v koncepci „Zdraví 21“, by se mělo stát zdrojem inspirace i pro rozpracování aktualizované Strategie rozvoje hlavního města Prahy v navazujícím Programu realizace a dalších navazujících koncepčních materiálech pro dílčí oblasti rozvoje hlavního města.

13. Netechnické shrnutí výše uvedených údajů

Původní Strategický plán hlavního města Prahy byl vytvořen a schválen orgány samosprávy hlavního města Prahy po projednání s četnými odborníky i veřejností v roce 2000 jako koncepční materiál, orientující zejména orgány města na úkoly v plánování a řízení vývoje hlavního města v nejbližších 15 až 20 letech, s mezi etapou k roku 2006-7. Jedná se o koncepci verbálního charakteru, stanovující obecné strategické cíle a programy, jejichž rozvedení a konkretizace bude obsažena v navazujících akčních plánech či programech na kratší plánovací období. Ty teprve budou doplněny o určení termínů, odpovědnosti orgánů města a jím řízených organizací, finančními nároky, monitoringem. Proto nejsou ve Strategickém plánu ani v jeho Aktualizaci až na výjimky navrženy žádné specifické **číselné** měřitelné indikátory pro sledování jeho plnění. Jako podrobněji propracovanou etapu plánu stanovilo Zastupitelstvo hlavního města Prahy období let 2000-2006. V tomto období se Praha měla adaptovat na novou situaci, vyplývající pro ni ze vstupu České republiky do Evropské unie a z implementace evropských předpisů do českého právního řádu, z otevření hranic volnému pohybu zboží, peněz i lidí přes hranice, z konkurence mnohých evropských metropolí zejména ve střední Evropě při snaze získat pro sebe kontakty a zastoupení mezinárodních obchodních i nekomerčních institucí. Navazující akční plány či programy sledují plánovací období EU, takže první z nich se zaměřily na léta 2007 - 2013. Strategický plán hlavního města Prahy nemá za úkol suplovat dílčí odvětvové koncepční materiály pro území hlavního města, jejichž zpracování ukládají zákony a předpisy. Je koncepcí obecně verbálně informující orgány veřejné správy, podnikatelskou i občanskou veřejnost o prioritách, opatřeních a programech, které představují dočasný konsensus o veřejných zájmech v návrhovém období.

Aktualizovaný Strategický plán hlavního města Prahy na základě kritického rozboru stávajícího stavu a trendů patrných v ekonomickém profilu a ekonomické základně města, bydlení a bytového fondu, občanské, technické a dopravní vybavenosti a obsluhy, památkových a urbanistických hodnot města, stavu a vývoje životního prostředí a stavu veřejné správy v něm stanoví priority a strategické cíle, kterými může veřejná správa v součinnosti se soukromým podnikatelským sektorem a s občanskou veřejností přispět k odstranění nedostatků současného stavu a trendů vývoje města a jeho fungování a přeměnit

je během 15-20 let na moderní, po všech stránkách konkurenceschopnou, ekonomicky silnou a zdravou metropolí, která by se stala „dobrou adresou“ v celoevropském měřítku.

Aktualizovaný Strategický plán při tom vychází z přesvědčení, že toho lze dosáhnout především přeměnou ekonomické základny města z města převážně průmyslového na rezidenční město správních orgánů, obchodu, služeb, vědy a výzkumu, inovací, s kvalitním bytovým fondem a zdravým životním prostředím, ale to vše při respektu ke zděděnému kulturnímu bohatství v podobě Pražské památkové rezervace a dalších památek a souborů, k přírodnímu bohatství, k tradicím a specifikům města. Chce toho docílit odlehčením historické části celoměstského centra a vytvořením dalších kvalitních a dostupnějších obvodových center, zlepšením stavu, úrovně provozu a spolehlivosti technické infrastruktury města, jako jsou vodovody, kanalizace a čištění odpadních vod, svádění a čistota povrchových vod, ochrana, zásobování teplem, zemním plynem, elektřinou, zkvalitněním spojů, rozšiřování a zlepšená údržba veřejné zeleně a vodních prvků ve městě, dále dostavbou nezbytných kapacitních silničních okruhů a radiál rozvádějících vnitřní dopravu po městě ve vyhrazených koridorech a chránících tak základní uliční síť před zbytečnými průjezdy a celé město před tranzitní dopravou.

Aktualizovaný Strategický plán se zabývá i strukturou a kvalitou veřejné správy na území města, navrhuje opatření k posílení její účinnosti a kvality výkonů a současně k větší, ale také zasvěcené a odpovědné účasti veřejnosti na projednávání a rozhodování o vývoji města. Strategický plán hlavního města Prahy řeší přiměřeně i zlepšení vztahu ke středočeským regionálním a k celostátním ústředním institucím, spoluvytváří spolu s dalšími koncepcemi předpoklady k možnosti čerpat pro Prahu finanční prostředky a zkušenosti z orgánů a fondů Evropské unie.

Lze říci, že ani z monitorovacích zpráv o vývoji ve městě, které každoročně projednávaly Rada a Zastupitelstvo hlavního města Prahy, ani z nových námětů a připomínek k reálnému vývoji města nevyplývá potřeba v rámci uložené Aktualizace měnit **zásadně** priority, strategické cíle, opatření a programy k uvedení plánu do života. Přesto je z aktualizace i z tohoto vyhodnocení jejích vlivů na životní prostředí patrné, že oproti původnímu znění z roku 2000 je pod vlivem harmonizace českého právního řádu se směrnicemi EU nyní podstatně větší důraz kladen na vyhodnocení vlivů na životní prostředí a v souladu se SEA-protokolem z Kyjeva i na veřejné zdraví.

Za určité potencionální ohrožení této konzistentní vize zdravého vývoje města je tedy z hlediska životního prostředí a veřejného zdraví možno považovat pouze případnou příliš předimenzovanou, velikosti, měřítku i podmínkám Prahy neodpovídající ambici stát se obchodním a administrativním centrem evropského či světového významu a také záměr pořádání Letních olympijských her v Praze v roce 2020 či dokonce už v roce 2016, neposkytujícími dost času na odpovědnou přípravu. Tento záměr je kromě rizik pro životního prostředí a veřejné zdraví i rizikem bezpečnostním, rizikem pro přírodní a urbánní kvality města, pro zachované přírodní a kulturní dědictví, pro „millieu“ města, takže jej lze považovat za sporný i z hlediska jiných, v původním nebo aktualizovaném Strategickém plánu deklarovaných strategických cílů a k jejich splnění orientovaných programů. Také proto je i z hlediska vlivů na veřejné zdraví nezbytné znovu zdůraznit kategorický požadavek, **aby záměr pořádání Letních olympijských her v Praze v roce 2016 nebo 2020 byl odpovědně vážen nejen z hledisek sportovních, společenských a politických, nejen z hlediska možných ekonomických přínosů pro určité zájmové skupiny podnikatelů a veřejné správy, ale i z hlediska vlivů na životní prostředí, na veřejné zdraví, na památky a další kulturně - historické hodnoty města a také z hlediska nákladů a výnosů různých subjektů vč. externalit, hrazených z veřejných rozpočtů.**

Klíčovými problémy, kterými se orgány města i státu musejí z hlediska vývoje životního prostředí v Praze a Pražském regionu zabývat v následujícím období i s ohledem na veřejné zdraví nejnaléhavěji, jsou však bezesporu emise škodlivin do ovzduší a hluku z dopravy.

Ukazuje se, že některé principy a zásady uvedené ve Strategickém plánu je třeba hájit a prosazovat v denní praxi výkonu rutinní veřejné správy daleko rozhodněji, než tomu zatím je, nemá-li dojít namísto deklarovaného zájmu o zlepšování ke zhoršení stavu města a jeho životního prostředí. Že je potřeba získat pro to nejen veřejnost, ale také podporu a prostředky státních orgánů a mezinárodních institucí. Udržování Strategického plánu hlavního města Prahy jako živého a stále aktuálního dokumentu, vyvíjejícího se v souladu se změnami ve městě a potřebami jeho obyvatel, zpracovávaného v konstruktivním dialogu s nimi i s podnikatelskou sférou, je předpokladem úspěšnosti těchto snah. Proto bude plnění Strategického plánu hlavního města Prahy nadále předmětem monitorování a pravidelného vyhodnocování volenými orgány města i veřejnosti a zejména v posledních letech před rokem 2013 (2011 - 2012), kdy končí 2. etapa implementačního plánu a začne další plánovací období EU (do r. 2020), lze očekávat další výraznější (komplexní) aktualizaci.

V rámci Aktualizace byly Strategický plán hlavního města Prahy a vyhodnocení jeho vlivů na životní prostředí doplněny o požadavky vyplývající z novely zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zejména s ohledem na 8 lokalit evropské sítě chráněných území přírody NATURA 2000 na správním území hlavního města.

Strategický plán hlavního města Prahy po zapracování připomínek z tohoto vyhodnocení SEA a z veřejného projednání bude mít v aktualizované podobě potřebné atributy dokumentu, respektující vyváženě všechny tři pilíře dlouhodobé udržitelnosti vývoje - ekonomického, sociálního a environmentálního (životního prostředí). Předjímá dokonce v potřebné míře i po 11. září 2001 nově prosazovaný pilíř bezpečnostní, který se k předešlým třem začal ve světě výrazněji prosazovat, takže jde o dokument zcela moderní a i dnes dobře vystihující potřeby města v regionálních, celostátních a mezinárodních souvislostech.

14. Souhrnné vypořádání vyjádření obdržných k Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví

Závěry z workshopů k Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy, které proběhly v září-prosinci 2004, které shrnovaly diskusní příspěvky, připomínky a náměty účastníků, konstatovaly mimo jiné, že:

- Je třeba revidovat pojmy a obsah SWOT analýzy a provést pečlivou analýzu vstupů ve všech kapitolách SWOT analýzy, odstranit pojmy s nepřesným nebo vágním významem. V aktualizaci je třeba zachytit obojí a srovnávat s evropskými městy.
- Do strategického plánu je třeba více zapracovat regionální aspekty; Praha svou ekonomickou gravitací zasahuje prakticky celé území republiky.
- Revokovat některé záměry strategického plánu (koncepce výstavnictví, rozvoj letiště a letištní infrastruktury, kolejové propojení města a letiště, reakce na narůstající kapacitu letiště, vztah velkých projektových záměrů k potřebám města a jeho občanů).

- Přehodnotit některé rozvojové záměry - koncepce pražského výstavnictví, využít zpracovanou analýzu potenciálních rozvojových možností některých lokalit především z hlediska pořádání LOH a dalších možných rozvojových aktivit.
- U analýz a hodnocení ve strategickém plánu je třeba rozlišovat mezi kvantifikací současného stavu a vývojovým trendem.
- Vytvářet podmínky pro možnost pořádat v Praze velké akce (na úrovni EU i globální), koordinovat společnou propagaci a marketing.
- Připravit program rozvojových aktivit města zohledňující změny strukturální politiky EU pro období 2007 - 2013 (vymezit dlouhodobé trendy/projekty, jako základ při tvorbě nových podpůrných dokumentů umožňujících čerpání financí ze zdrojů EU zejména v oblasti naplňování záměrů regionální soudržnosti).
- Více se zapojit do programů a projektů podporovaných EU a společných projektů měst financovaných mimo rámec EU.
- Napomáhat při vytváření dobrého sociálního klimatu.
- Převzít koordinační roli v partnerství subjektů veřejného a soukromého sektoru při řešení rozvojových záležitostí města (při vytváření programovacích dokumentů i podmínek podnikatelského prostředí spadajícího do kompetencí města – dopravní obslužnost, příprava území atd.); rozvíjet i partnerství ve formě PPP.
- Zajistit účinný systém nabídky území pro rozvoj aktivit příznivě působících na růst konkurenceschopnosti města.
- Řešit „brownfields“ jako možnost urbánního i ekonomického rozvoje.
- Zpracovat a projednat aktualizovaný Strategický plán hl. m. Prahy tak, aby bylo v co největší míře dosaženo shody všech zúčastněných partnerů.
- Omezit korupci; vytvářet podmínky pro „přívětivou“ a kvalitní správu.
- Zvýšit kvalitu řízení lidských zdrojů a managementu (ve veřejné správě a neziskovém sektoru).
- Zapojit se do evropských vzdělávacích projektů (nejen JPD 3), růst aktivity vzdělávacích institucí a institucí vědy a výzkumu (VaV).
- Podpořit vznik vědeckotechnických parků a podnikatelských inkubátorů a definovat podmínky jejich realizace.
- Při formulaci nových rozvojových záměrů zohlednit změny inovační politiky EU - úkol se týká především Prahy jako prvořadého činitele inovačního procesu celé republiky.
- Připravit nabídku Prahy jako „centra výzkumné excelence“ v rámci evropského výzkumného prostoru – to vyžaduje aktivitu potenciálních zájemců ze sféry VaV a prezentaci jejich záměrů.
- Podporou rozvoje turistických atraktivit mimo centrum města usilovat o větší rozložení návštěv na celé území Prahy.
- Zlepšit spolupráci s jinými turisticky přitažlivými regiony v ČR s cílem rozšířit nabídku návštěvnických možností a koordinovat některé aktivity vedoucí k prodloužení pobytu turistů na území České republiky. Zvláštní pozornost věnovat spolupráci se Středočeským krajem.

- Vytvořit trvale fungující organizační jednotku pro spolupráci Prahy a Středočeského kraje a stanovit priority spolupráce.

Z těchto podnětů byl pak další postup prací stanoven takto:

- V návaznosti na Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy vypracovat, projednat a schválit Program realizace strategické koncepce města na období 2007-2013.
- Zajistit jejich průběžné monitorování a zpětnou vazbu.
- Průběžně připravovat analytické a projekční podklady pro další aktualizace.
- Vyhodnotit výsledky připravovaného Sčítání lidu, domů a bytů 2010, porovnat je s demografickými předpoklady aktualizovaného strategického plánu.
- V návaznosti na výsledky sčítání a nové skutečnosti provést druhou aktualizaci strategického plánu před začátkem dalšího plánovacího období EU, začínajícím rokem 2014.
- Prohloubit strategickou koncepci v těch částech, které vyžadují další podrobnější rozpracování a prověření, zejména:
 - upřesnění podle výsledku prověření možnosti uspořádat v Praze výhledově Letní olympijské hry;
 - zpracování regionálních programových dokumentů regionu soudržnosti hlavního města Praha pro čerpání finančních prostředků z fondů EU v plánovacím období 2007-2013;
 - realizace opatření vedoucích k transformaci pražské ekonomiky na ekonomiku založenou na využití znalostí, vědy a výzkumu, jako základní podmínky budoucí konkurenceschopnosti města;
 - dopad Programu realizace strategické koncepce města na období let 2007-2013 do investičního výhledu hl. m. Prahy;
 - postupné zpracování případných nezbytných krajských oborových koncepcí navazujících na aktualizovaný strategický plán;

to vše při naplnění principu participace veřejnosti - její účasti na řešení problémů rozvoje hlavního města. Uvažovaný navazující realizační program však dosud zpracován nebyl.

Výsledky a podněty získané ve workshopech byly týmem zpracovatelů vyhodnocovány a využitelné z nich byly do pracovních znění Aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy průběžně zapracovávány, takže je není třeba zvlášť vypořádávat.

Vzhledem ke zvolené metodě „ex ante“ hodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví byly již v průběhu prací na Aktualizaci SEA-týmem uplatněny i požadavky vyplývající z připomínek dotčených správních orgánů a veřejnosti a ze závěru zjišťovacího řízení MŽP. Vyhodnocení těchto připomínek se stanoviskem pořizovatele a předkladatele posuzované koncepce obsahuje následující tabulka:

Tab. 3 - Vyhodnocení připomínek

<i>Odesílatel</i>	<i>Datum, č.j.</i>	<i>Připomínka</i>	<i>Vyřízení připomínky</i>
MČ Praha 4	12.10.2004, usn. Rady č. 26R-874/2004	ASPn HMP není třeba dále posuzovat - respektuje ve všech variantách zásady udržitelného rozvoje, zachování a zlepšení životního prostředí je jedním z jeho hlavních cílů.	Neakceptováno, závěr zjišťovacího řízení MŽP uložil komplexní vyhodnocení SEA.
MČ Praha 6	26.10.2004, č.j. HOL 108/04/chup	Zvážit širší propojení zpracovatelů ASPn HMP s konkrétními pracovišti jednotlivých MČ Podpora výzvě k pořádání anket veřejnosti a workshopům s odborníky k jednotlivým problémovým okruhům Nepožadovat dokumentaci EIA.	Zajištěno pořádanými 3 workshopy a průběžnými konzultacemi týmu zhotovitelů s MČ dtto Neakceptováno -SEA (nikoliv EIA) koncepce byla uložena v závěru zjišťovacího řízení MŽP
MHMP - odbor OŽP	27.10.2004. č.j. MHMP-141080/2004/001/OZP/VI	Bez připomínek.	-
MČ Praha 12	19.10.2004. usn. Rady č.55.28.04	Nepožaduje posouzení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví. Doporučuje monitorovat naplňování cílů aktualizované koncepce, zejména vlivů na životní prostředí.	Neakceptováno vzhledem k závěru zjišťovacího řízení MŽP (viz výše) Je zahrnuto do ASPn HMP v kapitole Kontrola a hodnocení realizace Strategického plánu (str. 118-119)
MČ Praha 13	5.11.2004. č.j. 977/star/04	Ve vyhodnocení klást důraz na dopady na VKP a ochranná území. Řešit nárůst emisního znečištění ovzduší a hluku nárůstem zátěže z dopravy, zejména kamionové i osobní silniční dopravy. Zvýšit kvalitativně i kvantitativně podíl separovaného sběru odpadů za účelem materiálového využití . Vytvořit podmínky pro vznik většího počtu sběrných dvorů a tím snížit náklady na likvidace černých skládek	Vzhledem k míře obecnosti akceptováno obecně v textu kapitoly „Prostředí“, zejména v opatřeních P.3.1, P.3.2, P.3.3, P.3.4 a P.5.1. Akceptováno a promítnuto zejména do kapitoly „Infrastruktura“ v opatřeních I.1.1., I.1.2, I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.3.1., I.3.3., I.4.2. Akceptováno v kapitole „Prostředí“ v opatřeních P.2.1., P.2.2. -,-
MČ Praha 7	26.10.2004. usn. Rady č. 1159/04-R	Požaduje komplexní vyhodnocení SEA.	Akceptováno
MČ Praha 2	26.10.2004. č.j. OŽP 1689/OÚR-590	Řešit zejména stav životního prostředí centrální části města v souvislosti se stále neřešenou tranzitní dopravou.	Akceptováno a zahrnuto do kapitoly „Prostředí“ v opatřeních P.1.1., P.1.3., P.4.3., nepřímě i P.5.2.

<i>Odesílatel</i>	<i>Datum, č.j.</i>	<i>Připomínka</i>	<i>Vyřízení připomínky</i>
MČ Praha 14	2.11.2004, usn. Rady č. 561/RMČ/2004	Věnovat prioritu dopravním stavbám, zejména vybudování silničního okruhu kolem Prahy a integrované veřejné dopravy Věnovat prioritu ochraně složek životního prostředí, zejména znečištění ovzduší a hluku z dopravy revitalizaci vodních toků a rozšiřování městské zeleně.	Akceptováno v kapitole „Infrastruktura“ v opatřeních I.1.1., I.2.1., Akceptováno v kapitole „Prostředí“ v opatřeních P.1.1., P.1.3., P.2.2., P.3.1., P.3.2., P.3.3., P.3.4. P.5.1., P.5.2. a v kapitole „Infrastruktura“ v opatřeních I.5.4., I.6.1., I.6.2., I.6.3., I.7.1 a I.8.3.
Město Dobříš	27.9.2004, č.j. ŽP 6526/2004	Větší pozornost věnovat osobní i nákladní železniční dopravě z okolí do Prahy Nepožaduje zpracování více variant	Akceptováno v kapitole „Infrastruktura“ v opatřeních I.1.1., I.1.2., I.3.1. Akceptováno
MěÚ Říčany	3.11.2004. č.j. 15133/2004/ OŽP-00080	Zaměřit se na problematiku požadavků na nové zábory ZPF Rozšířit systém tříděného odpadu i na autovraky a elektroodpad	Akceptováno v kapitole „Prostředí“ v opatření P.3.2., Akceptováno v kapitole „Prostředí“ v opatření P.2.1.
Středočeský kraj	3.11.2004, č.j. 4331/2004/ SHT	Provést další posouzení koncepce podle zákona č. 100/2001 Sb., se zaměřením na následující aspekty: emise škodlivin a hluku z dopravy, dopravní a technická infrastruktura zaměřená na okrajové části hl. m. Prahy v návaznosti na území obcí Střč. kraje a protipovodňová ochrana v Praze a okolí.	Akceptováno zčásti - Aktualizace SPn HMP a její SEA se zabývá vlivy i na území Střč. kraje, nikoliv však opatřeními na tomto území, neboť tam nesahají kompetence orgánů hlavního města. Zahmuto do opatření E.2.2., P.1.1., P.1.3., P.2.2., I.1.1., I.1.2., I.3.3., I.5.1., I.6.1., I.6.2., B.2.4., B.4.1., R.2.1., dále do kapitoly Vybrané zásady participace (str. 121)
SOS Praha	29. 10. 2004	Požadavek, aby ASP HMP byla posouzena procesem posuzování vlivů koncepce na ŽP a veřejné zdraví dle zák. č. 100/2001 Sb., ve znění zák. č. 93/2004 Sb. a vlivů na NATURU 2000 při respektování účasti veřejnosti dle Aarhuské úmluvy. Požadavek na zakotvení ekologicky šetrné dopravní služby a tomu odpovídající infrastruktury města a okolí. Požadavek na vyhodnocení bilance vývoje ploch zeleně. Požadavek na vyhodnocení souladu s dalšími strategiemi a koncepčními materiály, zejména zpracovávanými programy JPD 2 a 3 a oborovými koncepcemi pro Prahu	Akceptováno Akceptováno, obsaženo v kapitole „Infrastruktura“ I 1 - I 4. Akceptováno v kapitole „Čisté a zdravé město“ a opatřeních P.3.1., P.3.2. a P.3.3., Akceptováno v SEA v kapitole 1 a tabulce 2

<i>Odesílatel</i>	<i>Datum, č.j.</i>	<i>Připomínka</i>	<i>Vyřízení připomínky</i>
KHS Střč. kraje	27.9.2004, č.j. 7781-215/2004/2531/Kam	<p>V zájmu účinné ochrany veřejného zdraví před hlukem je nutné přednostní řešení problematiky dopravy, a to jak pozemní tak letecké. Je třeba v co nejkratší době dostavět silniční okruh Prahy, resp. na území Střč. kraje přednostně řešit přeložky silnic II/101, I/6 Karlovarská a směrem na jih výstavbu dálnice D 3 ve variantě „stabilizované“.</p> <p>Rozvoj letiště Ruzyně a zejména výluky RWY 6/24 a zvyšování počtu letů v letní turistické sezóně negativně ovlivňuje hlukem širší území Střč. kraje, než je území vyhlášeného hlukového pásma letiště. Je nutné řešit tuto problematiku technicky i legislativně.</p>	<p>Akceptováno částečně v kapitole „Infrastruktura“ v opatřeních I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.3.2., I.3.3., I.4.1., I.4.2., v kapitole „Prostředí“ v opatření P.1.3. Část požadavků směřuje do úkolů územního plánování nebo mimo správní území hl. města.</p> <p>Akceptováno obecně v kapitole „Prostředí“ v opatření P.1.3. a v kapitole „Infrastruktura“ v opatřeních I.3.2. a I.3.3.</p>
Hygienická stanice HMP	20.10.2004, č.j. UP/1012/5087/6786/215/04	<p>Strategické cíle by měly být doplněny o vyhodnocení účinků na stav ŽP a zlepšení informovanosti obyvatel o stavu ŽP.</p> <p>Vyhodnocení by mělo obsahovat průkaz, že dojde k podstatnému zlepšení, tzn. zmírnění negativních vlivů prostředí na zdraví.</p> <p>Klíčovým opatřením k dosažení zlepšení ŽP by měla být preference městské hromadné dopravy. Zajistit její atraktivnější z hlediska pohodlí, bezpečnosti, spolehlivosti. Součástí by měla být i ekonomická preference, spočívající v cenové atraktivitě MHD.</p> <p>Součástí dopravních opatření by měla být podstatně větší ochrana centra Prahy před dopravní zátěží.</p>	<p>Akceptováno, je obsaženo v kapitolách „Správa a řízení“ v opatřeních S 2 a S 3,</p> <p>Neakceptováno. Vyhodnocení může obsahovat zdůvodněný předpoklad; průkaz přinese až realizace a monitoring.</p> <p>Akceptováno v kapitole „Infrastruktura“ v opatření I.1.1.</p> <p>Akceptováno v kapitole „konkurenceschopnost“ v opatření K.1.5, v kapitole „Prostředí“ v opatření P.4.3, v kapitole „Infrastruktura“ v opatřeních I 1 - I 4 a v kapitole „Rozvoj území“ v opatřeních R 1, R 2.</p>
Obec Kamenice	21. 10. 2004, č.j. 1376	<p>Požadavek, aby předložené oznámení bylo přepracováno do konkrétních údajů s využitím přílohy č. 8 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění zák. č. 93/2004 Sb.</p> <p>Doporučujeme nereflektovat na obsah bodu E. uvedeného oznámení, o zapojení široké veřejnosti do prací na Aktualizaci SP, vzhledem k tomu, že oznámení je podáváno cca 4 měsíce před předpokládaným dokončením.</p>	<p>Neakceptováno.</p> <p>Neakceptováno.</p>

<i>Odesílatel</i>	<i>Datum, č.j.</i>	<i>Připomínka</i>	<i>Vyřízení připomínky</i>
MŽP, OVSS I,	21. 10. 2004, č.j. 500/1965/503 10/04	Doporučujeme, aby ve vyhodnocení vlivů koncepce na ŽP byl kladen důraz zejména na: <ul style="list-style-type: none"> • problémy související se vzrůstající dopravou, především vysoké emise škodlivin a hluku; • čištění odpadních vod a čistotu povrchových vod; • zábory půdy a zeleně vně i uvnitř města pro novou výstavbu. Variantní řešení dosažení cílů koncepce nepožadujeme.	Akceptováno, promírnuto do všech kapitol, ale zejména „Prostředí“ a „Infrastruktura“ dtto dtto Akceptováno
SCHKO Kokořínsko	25. 10. 2004, č.j. 2192/04/PB	Upozornění na respektování základních ochranných podmínek CHKO stanovených zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny - ve znění pozdějších předpisů a zároveň upozornění na schválený Plán péče o CHKO Kokořínsko na období 1999-2008.	Vzato na vědomí - soulad cílů a opatření se zákony a na jejich základě vydanými správními akty se nemusí v koncepci zvlášť zdůrazňovat - je samozřejmý.
Hl. m. Praha - radní RNDr. Miloš Gregar	2.11.2004, č.j. HMP-142045/2004	Bez připomínek	-

15. Závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska ke koncepci

Z předchozích bodů tohoto vyhodnocení vlivu Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy na životní prostředí vyplývá, že plán respektuje ve vyspělých zemích zažitou strukturu strategických (konceptních) materiálů pro plánování sociálně ekonomického rozvoje. Po doplnění v rámci aktualizace prohlubuje a konkretizuje některé strategické cíle, věnuje dostatek pozornosti a váhy environmentálním aspektům tohoto vývoje. Zlepšení stavu životního prostředí v hlavním městě Praze povyšuje na jeden z hlavních strategických cílů celého plánu. Koncepce obstála bez potřeby zásadních změn v prioritách, strategických cílech, opatřeních a programech navazujících ve třech ročních monitorovacích zprávách a Magistrát hlavního města Prahy nezaznamenal ani v průběhu platnosti Strategického plánu, na rozdíl od plánu územního, závažné námitky, připomínky nebo impulsy, které by obsah Strategického plánu zpochybňovaly. Bylo-li uloženo Radou a Zastupitelstvem provést přesto jeho aktualizaci, stalo se tak především proto, že se zčásti změnilo právní okolí pořizování, projednávání a schvalování podobných koncepcí a jejich změn. Aktualizací se Strategický plán vyrovnává i s požadavky nové legislativy ČR a EU, přijaté od jeho schválení. Aktualizovaný strategický plán hl. m. Prahy se může stát spolu s dalšími konceptními materiály podkladem pro spolufinancování rozvoje města s účastí nejen státního rozpočtu, ale i z některých fondů EU. Navíc se tím dostalo příležitosti zejména odborné a laické veřejnosti, ale i orgánům samosprávy a státní správy uplatnit případné nové podněty nebo připomínky, vyplývající ze současného stavu a trendů v životním prostředí a z nových potřeb.

Z vyhodnocení vlivů na životní prostředí ovšem vyplývá jednoznačně, že aktualizovaný Strategický plán hlavního města Prahy obsahuje některé nové podněty, které nejsou z hlediska zájmů na ochraně životního prostředí a jeho složek, veřejného zdraví a bezpečnosti bez rizik. Je proto třeba, aby do navazujícího Realizačního programu byly zapracovány všechny ve vyhodnocení SEA obsažené a při veřejném projednání uplatněné relevantní připomínky a námitky, aby nebylo upuštěno od záměru vymístit výhledově ÚČOV z Trojské kotliny a dobudovat kanalizaci a ČOV i v okrajových částech města. Zejména by ještě měl být dobře po všech stránkách uvážěn záměr uspořádat v Praze Olympijské hry, případně termín, kdy tak reálně učinit.

Podobně je třeba doplnit v opatřeních navržených k ochraně přírody a krajiny požadavek na ochranu lokalit NATURA 2000 a povinné hodnocení EIA záměrů, včetně podlimitních, umístěvaných v jejich blízkosti.

Z porovnání aktualizovaného Strategického plánu hlavního města Prahy s koncepcemi v oblasti zdravotnictví vyplývá jako určitý nedostatek malý důraz na rychlejší odstraňování hygienických závad do souladu s předpisy a limity pro ochranu obyvatel před hlukem a imisemi škodlivin do ovzduší z dopravy, a dále nedostatečný tlak na odstraňování bariér pro plnohodnotné zapojení obyvatel se sníženými schopnostmi pohybu a orientace ve veřejném prostoru.

Pokud předkladatel Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy přijme tyto podmínky a připomínky z veřejného projednání za své a zahrne je do koncepce, promítne je do Programu realizace aktualizovaného Strategického plánu na léta 2008 - 2013 a do svého dalšího postupu, směřujícího k naplnění cílů Strategického plánu, lze k němu ve smyslu ustanovení § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb. a zákona č. 163/2006 Sb., vyslovit souhlas s podmínkami. Pokud tyto závěry do konečného znění Aktualizace zahrnuty nebudou, doporučujeme formulovat se strany MŽP další podmínky pro souhlasné stanovisko ke schválení aktualizovaného Strategického plánu rozvoje hlavního města Prahy.

Návrh textu výrokové části stanoviska MŽP k Vyhodnocení vlivů Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy a k Vyhodnocení jejich vlivů na lokality NATURA 2000:

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný orgán podle § 21 písm. d) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, vydává k předložené Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy podle ustanovení § 10g zákona

souhlasné stanovisko

s podmínkou, že koncepční i investiční záměry a veřejně prospěšné stavby a opatření, navazující na cíle a opatření obsažené v Aktualizaci Strategického plánu hlavního města Prahy, zejména pak záměr konání Letních olympijských her v Praze v letech 2016 nebo 2020 a s ním související územní příprava, dále nové umístění Ústřední čistírny odpadních vod pro Prahu, záměry, které dle souběžně zpracovávaných Zásad územního rozvoje Prahy na výstavbu vysokorychlostních tratí v prostoru letiště Letňany a Klánovice mohou negativně ovlivnit předmět ochrany v lokalitách zařazených do sítě NATURA 2000 a také stavby a opatření, ucházející se o podporu z veřejných prostředků nebo fondů EU, budou v navazující územně plánovací dokumentaci povinně podléhat SEA a v projektové a investiční přípravě budou důsledně posouzeny ve všech časových a věcných souvislostech jako záměry podléhající EIA. Tyto navazující koncepce a záměry budou rovněž důsledně posouzeny z hlediska jejich možných vlivů na lokality NATURA 2000 ve smyslu ustanovení § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

16. Použité podklady:

- Strategický plán hlavního města Prahy (SÚRM MHMP 2000)
- Závěry monitorovacích zpráv pro Radu MHMP 2001, 2002, 2003, 2004
- Zpráva o stavu životního prostředí v ČR 2003 - krajské separáty (www-stránky MŽP 2004)
- Praha - Životní prostředí (ročenka ČSÚ 2004)
- Závěry z workshopů 1, 2 a 3 k Aktualizaci SPn HMP z 09 - 12/2004
- Program odp. hospodářství hl. m. Prahy (OMI MHMP+CpKP 2004)
- Návrhy 1. a 2. Pracovní verze aktualizovaného Strategického plánu hl. m. Prahy (STR SÚRM MHMP 03/2005 a 05/2005)
- Došlé písemné připomínky a náměty NGO's k rozvoji Prahy (STUŽ, SOS Praha, Zelený kruh, Cenia - Ing. Jan Zeman ad.)
- Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR - Zdraví pro všechny v 21. století (Zdraví 21).
- Zásady územního rozvoje hl. m. Prahy (jako kraje) a jejich Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (URM -01/2008).